EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 189, 15 Mart '98

Partili kimlik ve birlik sorunu

Bu sayımızda geçen yaz aylarında EMEP'ten kopan bir grup komünistin işçi sınıfı davasına bağlı tüm samimi devrimcilere yaptıkları çağrıyı yayınlıyoruz. Bu metin yalnızca içeriği yönünden değil, fakat aynı zamanda komünist potansiyelin tek çatı altında birliğinin yeni bir örneği olması nedeniyle de özel bir önem taşımaktadır.

***

Konuya ilişkin değerlendirmelerde her zaman vurguladığımız gibi; komünist hareketimiz bir boşluktan değil, geleneksel devrimci hareketin bir kanadındaki iç ideolojik-siyasal çatışmanın içinden, geçmişi devrimci temeller üzerinde aşma kaygısının bir ürünü olarak doğdu. Çıkışımız; proletarya devrimi ve sosyalizm davasına olduğu kadar, o güne kadarki devrimci mücadelenin yarattığı birikim ve değerlere karşı güçlü bir sorumluluk duygusunun da bir ürünüydü. EKİM devrimci mücadele alanına ilk çıktığı andan itibaren gerçek bir iddia ve güçlü bir sorumluluk duygusuna sahipti. Hareketimizin doğuşu, geçmişten, geleneksel hareketten köklü bir kopuşu, ileriye doğru gerçek bir sıçramayı ifade ediyordu.

EKİM'in siyaset sahnesine çıktığı yıllar, geleneksel sol harekette ve onun bir parçası olan devrimci-demokraside, bir iç ayrışma ve yeniden saflaşma dönemiydi. Geriye yönelik bir dizi tasfiyeci-liberal kopuşun yanısıra ileriye yönelik arayışlar da vardı. EKİM bir ilk çıkışı yapmış, ilk köklü kopuşu gerçekleştirmişti. O dönem bizler bu ilki izleyecek yeni kopuşların ve ileriye yönelişlerin olacağına ilişkin iyimser bir beklenti içindeydik. Zira işçi sınıfının henüz toplumsal mücadeleye devrimci damgasını vuramadığı bir dönemde,'70'li yılların ikinci yarısında gelişip serpilen devrimci-demokrat hareket, demokratik eğilim ve özlemlerle sosyalist eğilim ve özlemleri karışık-bulanık bir biçimde de olsa içiçe taşıyordu. Hareketin bu ikili karakteri iyimser beklentimizin maddi temeliydi. Bu eklektik konum ve yapıda gerçekleşecek iç çatışma ve ayrışmaların, yalnızca geriye dönük olarak reformizmi ve liberalizmi değil, fakat tersinden de ileriye dönük olarak sosyalizmi besleyeceğine inanıyor, bunu vurguluyorduk.

Bununla birlikte, hiç de pasif ve kaderci bir bekleyiş içinde değildik. Biz yönümüzü bulmuş, yolumuzu belirlemiş ve bu doğrultuda ilerleme çabası ve kararlılığı içindeydik. Ve biliyorduk ki, ancak ilk çıkışı yapanlar olarak ilerlemeyi, güç olmayı başarabildiğimiz ölçüde, böylece ileriye yönelik yeni kopmaları da kolaylaştırmış, ileriye yönelik arayışlara kopacak olanlara somut bir seçenek sunmuş olacaktık. EKİM, bir toplumsal devrim hareketi olma bilinciyle yola çıkmıştı. Bu nedenle önüne koyduğu en acil ve öncelikli görev, toplumsal kurtuluş mücadelesinin yönlendirici ve sürükleyici gücü olacak marksist- leninist bir partinin yaratılmasıydı. Hareketimiz daha sürecin başında kendine özgü iddia ve misyonunu açık bir biçimde tanımladı: *"EKİM, geçmişte ve bugün örnekleri hayli çok devrimci çevrelerden bir yenisi olmak istemiyor. Bu kısırlaşma, yozlaşma ve somutta yokoluş demektir. Biz toplumumuzun en ileri, en devrimci sınıfının, Türkiye işçi sınıfının en*

iyi, en diri, en ileri güçlerini bünyesinde toplayan, bu güçlerin birikimini, deneyimini, enerjisini, maddi varlığını en ileri düzeyde kucaklayan gerçek bir proleter sınıf öncüsünün yaratılmasını hedefliyoruz." (*Devrimci Harekette Reformist Eğilim*, s.58)

EKİM, geleneksel devrimci hareketin saflarında bulunan sosyalist potansiyeli ileriye çekmenin ve böyle bir çıkışın yaşandığı durumlarda, onunla bütünleşmenin özel önemini sürekli gözetti. Sol harekete ilişkin değerlendirmelerimizde de bu konudaki görev ve sorumluluklarımızın üzerinde önemle ve özenle durulmuştur.

Fakat asıl dikkatimizi proletarya hareketinin teorik, taktik ve örgütsel temellerini yaratma çabasına yönelttik. I. Genel Konferansımız bu tutumumuzu, üstelik birlik perspektifi ile organik bağ içinde, şöyle formüle edip gerekçelendirdi:

"Ayrışma ve saflaşma süreçlerinde etkili olabilmenin ve ileriye çıkacak güçlerle birleşebilmenin tayin edici iki faktörü, ideolojik güçlenme ile sınıf hareketiyle birleşmede katedilecek mesafedir. Bu iki faktörün birleşik gücü ve etkisi, birlik sorununu çözmenin, marksist potansiyeli partileşme süreci içinde birleştirebilmenin tutarlı ve biricik etkili yoludur. Bu temelde kavranmış bir birlik çabası, ideolojik sorunlarda netlik ve tutarlılık arayan sağlam devrimcilerle, şu veya bu gruba dağılmış devrimci işçileri karşı konulmaz bir biçimde kendi kanalında toplayacaktır." (*Partileşme Süreci-1/Perspektifler ve Değerlendirmeler*, s.77-78)

Bu sağlam bakış ve bu temel üzerinde gerçekleşen örgütsel-politik gelişim, EKİM'i "birlik" adına sağlıksız eğilim ve savrulmalardan koruduğu gibi, sonuçsuz birlik girişimleriyle zaman ve enerji israf etmesinin önüne geçen bir sigorta işlevi de gördü. Bu sağlam bakışın ürünü bir yoğunlaşma ve sürece yüklenme sayesindedir ki, EKİM bugün proletaryanın öncü devrimci partisini kurabilmenin hemen tüm imkanlarını yaratabilmiştir. Geleneksel hareketin saflarındaki sosyalist potansiyelin ileriye çıkmaya yöneldiği koşullarda, sancısız bir birleşme ve bütünleşme sorununa pratik bir çözüm sunabilmiştir. '94 yılı başında gerçekleşen EKM grubu ile birlik ve bütünleşme, daha sonra Acilciler'den kopan bir çevre ile de sancısız bir tarzda gerçekleşmiştir.

Bugün bunun yeni bir örneği ile karşı karşıyayız. '97 yılı ortalarında EMEP'ten kopan devrimciler ile bugün ideolojik-siyasal temeli son derece sağlam, sancısız ve sorunsuz bir birleşme ve bütünleşme sürecinden geçmekteyiz. Kimi uzun yılların devrimcileri olan bu yeni yoldaşların "birer sıra neferi olarak komünist işçi hareketinin saflarındayız" tanımlamaları, proletarya davasına bağlılığın, komünist harekete güvenin, açık bir iddia ve komünist ahlaka sahip olmanın iyi bir örneğidir. Komünistlerin birliği, pazarlıklara ve hesaplı tutumlara değil, ideolojik ve ilkesel ortaklığa, proletarya davası ve sosyalizme sadakat temeline dayanır. Yeni yoldaşlarımız bunun bilinciyle davranmışlardır ve bugün bu tek doğru davranışın onurunu taşımaktadırlar.

***

10 yıllık süreç komünistlerin birlik politikasını sınamış ve doğruluğunu kesin bir tarzda kanıtlamıştır. Hareketimiz, geleneksel hareketin saflarında bulunan sosyalist potansiyelin ileriye çıkışına belli bir iyimserlikle yaklaştı. Yer yer bu iyimser değerlendirmelerde aşırıya da kaçtı (ki bu saflarda sağlıksız bazı eğilimlere de dayanak oldu). İleriye çıkan güçlerle bütünleşebilmek için her türlü çabayı samimiyetle gösterdi. Ama ideolojik ve ilkesel konularda hiçbir pazarlığa girmediği gibi, birlik sorununa zayıfların birbirine dayanması olarak da bakmadı.

Bir zamanlar hareketimizin birlik politikası için "kendini amaçlaştırıyor" diyenler, saflarımızdan kovulduktan sonra kısa sürede siyasal yaşamdan silinip gittiler. Oysa komünist hareketimiz sürekli büyüyüp gelişti. Etkisi günden güne yayıldı. Hareketimizin kollektif bir emek ürünü olan birikimi, bugün yeni arayışlar içindeki dürüst devrimciler için güçlü ve güven verici bir seçenek oluşturuyor.

***

10 yıllık süreç, komünistlerin geleneksel devrimci harekete ilişkinin tahlillerini de tümüyle doğruladı. Bu 10 yıl boyunca geleneksel devrimci hareketin saflarından ayrılmalar, kopmalar ve yeniden saflaşmalar yaşanageldi. Fakat yazık ki, bunlar genellikle geriye dönük olarak yaşandı. Bu arada geleneksel örgüt ve partilerden devrimci tepkilerle kopanlar elbette oldu. Fakat komünist hareketimizle buluşmayı başaran birkaç örnek dışında tüm ötekiler, devrimci iyi niyetlerini geçmişi ideolojik olarak aşma başarısıyla birleştiremedikleri ölçüde tutunamadılar, ya gerilere savruldular, ya da dağılıp yok oldular. Şunu da belirtmeliyiz ki, komünist hareketin nispeten ağır ve sancılı gelişme süreci de, yeterli güçte ve güvenilirlikte bir alternatif oluşturumaması ölçüsünde, bu sonuçta belli bir rol oynamıştır. Aynı şekilde bu yetersizliğimiz, sosyalist potansiyelin açığa çıkartılarak tek çatı altında toplanmasını geciktiren faktörlerden biri olmuştur.

***

Geride bıraktığımız 10 yıllık süreç içinden bir dizi grup siyasal yaşamdan silinip gitti. Bir çoğu yalnızca dergi adlarıyla anılabilecek denli şekilsiz ve gevşek çevreler halinde yaşıyor. Bugün reformist solda daha da geriye savrulmalar ve düzene yamanma, devrimci-demokraside ise belirgin bir gerileme, tıkanma ve yer yer savrulma süreçleri yaşanıyor. Son 10 yıl üzerinden ve nesnel ölçülerle bakıldığında, gelişme çizgisi izleyen tek gerçek hareket EKİM'dir.

Geleneksel devrimci hareket saflarında arayışlar, ayrışmalar ve kopmalar sürecektir. Gelişmesi muhtemel bir devrimci işçi hareketi bu süreci ayrıca hızlandıracaktır. Geleneksel hareketin saflarında gerçekte proleter sosyalizme ait olan anlamlı bir potansiyel halen de bulunmaktadır. Bu nedenle komünist hareketin saflarına akışlar sürecektir. Bu akışın önümüzdeki dönemde hızlanacağını söylemek ise asla bir kehanet olmayacaktır. Önümüzdeki süreç geriye düşüşler kadar ileriye çıkışlara da tanıklık edecektir. İleriye çıkış çabaları artık yönünü bulamadığı için savrulma kaderiyle karşı karşıya kalmayacaktır. Zira, bu arayışlar artık karşılarında kendilerini kucaklayacak ve çıkışlarını proleter sosyalist bir kimlikle bütünleştirmeyi olanaklı kılacak komünist işçi partisini bulacaklardır.

"Ayrışma ve saflaşma süreçlerinde etkili olabilmenin ve ileriye çıkacak güçlerle birleşebilmenin tayin edici iki faktörü, ideolojik güçlenme ile sınıf hareketiyle birleşmede katedilecek mesafedir. Bu iki faktörün birleşik gücü ve etkisi, birlik sorununu çözmenin, marksist potansiyeli partileşme süreci içinde birleştirebilmenin tutarlı ve biricik etkili yoludur. Bu temelde kavranmış bir birlik çabası, ideolojik sorunlarda netlik ve tutarlılık arayan sağlam devrimcilerle, şu veya bu gruba dağılmış devrimci işçileri karşı konulmaz bir biçimde kendi kanalında toplayacaktır."

Komünist hareketin teorik-ideolojik ve siyasal birikimi yeterli açıklıkta ortadadır. Bir yoldaşın son derece anlamlı bir saptamasıyla; "Bugün son derece güçlü ve zengin silahlara sahibiz, sıra geldi bu silahları hakkıyla kullanmaya!"

Komünist hareketin toplam birikimi bir dizi sınavdan geçmiştir. Bünyesindeki zayıf ve zaaflı unsurlar gelişme süreci içinde gelişmeye ayak uyduramayarak dökülmüşlerdir. Komünist hareket bugün saflarına katılan yeni güçleri de dahil her bakımdan sağlıklı bir bünyeye sahiptir. Son 3 yıl içinde gerçek bir arınma, yetkinleşme yaşanmış ve sınıf devrimcisi kadrolara sağlıklı bir gelişme süreci içinde ulaşılmıştır. Bu durum nicelik gelişme süreçlerimizi belli ölçülerde zayıflatsa da, ortaya son derece güçlü bir nitelik çıkartmıştır. Aslolan her zaman için niteliktir ve her gerçek nitelik, biraz erken ya da geç, ama mutlaka kendi niceliğini de yaratır. Üstelik kimi durumlarda beklenmedik sıçramalı gelişmeler içinde.

"Devrimci teori, devrimci örgüt ve devrimci sınıf! Komünist hareket bu üç temel boyut üzerinden bir siyasal-örgütsel kimlik oluşturmuş"tur. Tümüyle maddi

gerçekliğe tekabül eden bu olgu, komünistlerin birliğinin gerçekleşeceği adrese de açıklık getirmektedir. Bu, bugün EKİM'in yarın partimizin teorik, taktik ve örgütsel temelleri üzerinde ifadesini bulan platformundan başka bir şey değildir, olamaz.

Tüm komünist potansiyeli aynı ideolojik ve örgütsel çizgide birleştirmek bir tercih değil, fakat değerlendirilmesi gereken nesnel bir olanak ve ihtiyaçtır. Kuruluş kongresi süreci bu açıdan özel öneme sahip bir dönem olduğu gibi, sözkonusu potansiyelin sorumluluk düzeyini ve duygusunu test edecek bir işlev de görecektir. Muhtemeldir ki bu potansiyelin dışımızdaki bir bölümü gelişmeye tam algılayamayıp zayıf davranacak, partili mücadele sürecine katılması partili yaşam dönemine sarkacaktır. Bu böyle olsa da mevcut potansiyelin en fazlasını partinin kuruluşunun onurunu paylaşmaya ortak etmek sorumluluğu yine de bizim omuzlarımızdadır. Bu ise bir kez daha ideolojik ve siyasal silahlarımızı pratikte başarıyla kullanmaya bağlıdır. Teori sözünü söylemiştir, sorunu siyasal pratik çözecektir!

***

Devrimci hareketin saflarında saklı duran sosyalist potansiyelin ayrıştırılarak partili mücadeleye çekilmesinin gerekliliği tartışılamaz. Bu ihmal edilemeyecek bir görevdir ve şimdiki yönelişlerin yeni yönelişleri hızlandıracağından da kuşku duyulamaz. Fakat bu birlik alanına ilişkin komünistlerin önündeki görevlerden yalnızca, ama yalnızca birisidir.

Komünistler için birlik sorunu asıl anlamını sosyalizm ile sınıf hareketinin birliğinde bulmaktadır. Çünkü parti, temelde sosyalizm ile sınıf hareketinin örgütlü birliğidir, bu iki öğenin tarihsel kaynaşmasının cisimleşmiş bir ilk birliğidir. Bu kaynaşmayı tüm sonuçlarına götürmenin temel tarihsel aracıdır.

Partileşeme sürecinin pratik boyutunun en acil sorunu ise, partimizin programatik görüşlerinde ifadesini bulan marksist-leninist teorik temeli sağlam bir proleter sınıf tabanı ile birleştirebilmektir. Bugünkü örgütsel varlığımızın, proleter sınıf tabanı üzerinde ve sınıf hareketine dönük müdahale sürecinde oluşmuş olması, sosyalizmle sınıf hareketinin bir ilk buluşmasının gerçek manada gerçekleştiği anlamına gelmemektedir henüz. Sosyalizm ile sınıf hareketi henüz ayrı mecralarda bulunmaktadır. Örgütümüz ana gövdesiyle işçi sınıfı içinde konumlanmakla ve saflarımıza proleter kökenli kadro ve militanlar akmakla birlikte, sorun gerçekte henüz çözülmüş değildir. İşçi hareketinin muhtemel bir devrimci yükselişi, bu sorumluluğun yerine getirilmesini bir hayli kolaylaştıracaktır. Fakat böyle bir hareketin ortaya çıkıp çıkmamasından bağımsız olarak, zayıf halkaya tüm gücümüzle yüklenmek bizim için ertelenemez bir görevdir. Bu sorunun çözümünde alınacak mesafe, sosyalist potansiyelin ayrıştırılarak sağlam temeller üzerinde ve partimizin çatısı altında birleştirmesini de kolaylaştıracaktır. Parti kuruluş kongresi bu zayıf halkanın yarattığı sorunları ve buna ilişkin görevleri, muhakkak ki özel bir tarzda ele alıp irdeleyecektir.

***

Bir dönemin sonu, yeni bir dönemin başındayız. Küçük-burjuva grup ve partilerin devrime önderlik iddiası gerçek bir başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Teorik, siyasal ve pratik bir iflastır bu. Proletaryanın komünist partisi gürbüz bir bünye olarak siyaset sahnesinde yerini alacaktır. Partimizin işçi sınıfı hareketiyle bütünleşmesinin ilk adımları yeni bir dönemin geriye dönülmez biçimde atılmış adımları olacaktır. İşçi sınıfı davasına karşı sorumluluk duyan, devrim ve sosyalizm mücadelesinde samimi olan tüm kişi ve çevreler yaşanan süreci büyük bir dikkatle izlemeli, irdelemeli, kuruluş kongresini olanaklı hale getiren birikime önyargısız yaklaşabilmelidirler.

Parti kuruluş kongresi kararını ilan eden deklarasyonumuzun çağrısını burada bir kez daha yineliyoruz.

Tüm komünistler EKİM saflarına!
Komünist işçi partisi bayrağı altına!

EKİM

Komünistler ve birlik sorunu: İlkelere dayalı soluklu perspektif

Tüm marksist potansiyeli aynı ideolojik ve örgütsel çizgide birleştirmek, parti sorununun bir öteki halkasıdır. Bu bir tercih değil, değerlendirilmesi gereken objektif bir olanak ve ihtiyaçtır. Bu objektif olanağı sunan, sol hareketin geleneksel yapısı ve bu yapıda, gerek kendi iç evrimiyle, gerekse de Türkiye'deki ve dünyadaki nesnel gelişmelerin dolaysız etkisiyle, yaşanan çözülme ve bundan beslenen ayrışma eğilimidir.

Tümü de '60'lı yıllarda başgösteren toplumsal hareketlilik ve sol uyanıştan kök alan geleneksel sol yapılarda, bugün yaşanmakta olan sonu gelmez bunalım bir rastlantı değildir. Bu bunalımın temelinde, bu yapıların güç ve yaşam kaynağı olan küçük-burjuva toplumsal zemindeki çözülme ile onları ideolojik bakımdan şekillendiren iç ve uluslararası kaynakların çöküşü yatmaktadır. Bu konjonktürel ve geçici değil, yapısal ve kalıcı bir bunalımdır. Çözüm, çözülme, ayrışma ve bir yeniden saflaşma olarak yaşanıyor, böyle yaşanmak zorundadır.

Bu iç çözülme, ayrışma ve saflaşma sürecini marksist-leninist doğrultuda etkilemek ve ileriye çıkacak güçlerle birleşmek, EKİM'in birlik politikasının esasını oluşturmaktadır.

Dönemin belirgin özelliği olan politik-örgütsel güçsüzlük, dünya ölçüsünde içinden geçilmekte olan tarihsel konjonktürün sürekli güçsüzlük duygusu yayan ezici manevi etkisiyle birleşince, bu, sol harekette, yaygın ama tam da kendini besleyen bu nedenler dolayısıyla son derece sağlıksız bir birlik eğilimine yolaçmaktadır. Sol harekette geleneksel olarak son derece zayıf olan misyon duygusunu tümden felce uğratan bu tür arayışlar, ideolojik ve ilkesel sorunlarda esneklik adı altında gösterilen uzlaşmacı ve pazarlıkçı tutumlara rağmen, birleşmeyle sonuçlanmadığı gibi, eldeki güç ve olanakların tüketilmesi ya da zayıflatılmasıyla son bulabilmektedir.

EKİM, daha başından itibaren, kaçınılmaz olarak darkafalı bir sekterizmle elele giden bu sağlıksız liberal eğilimlere kesin bir tavır aldı. Birlik sorununa, bir öznel ihtiyaç, iyiniyet ve "özveri"ye dayalı bir öznel arayış değil, sol hareketin tarihsel özelliklerinden, evriminden ve bugün artık ayrışmalar için olgunlaşmış çelişkili karakterinden doğan bir nesnel olanak olarak yaklaştı. Nesnel temellere dayalı sağlam bir birlik perspektifi ve politikasının, ancak sol hareketin tarihsel oluşum ve evriminin tahlilinden çıkarabileceği düşüncesini ısrarla savundu. Birleşme zemininin ideolojik ve ilkesel esaslarını da buna uygun bir biçimde tanımladı.

Sol hareketimizin 70 yılı aşan bir tarihi var. Bunun ilk 40 yılına TKP damgasını vurdu. İşçi sınıfının devrimci öncüsü olmak iddiasındaki TKP, hiç bir zaman kitlesel bir proleter sınıf tabanı edinemedi. İdeolojik-politik bakımdan Kemalizm'den güçlü bir biçimde etkilenen sosyal-reformist bir aydınlar partisi olarak kaldı. Tek başına egemen olduğu bu tarihsel zaman diliminin son on yılında ise tümüyle tasfiye oldu.

'60'lı yıllar, ileri boyutlar kazanmış hızlı kapitalist gelişmenin uyardığı sınıf çelişmeleri zemini üzerinde, Türkiye'nin modern tarihinde o güne dek görülmeyen büyük bir toplumsal hareketliliğe sahne oldu. Günümüze kadar uzanan sonraki bütün bir döneme damgasını vuran sol hareket, bu toplumsal hareketlilik zemini üzerinde bir bakıma yeniden doğdu. İlk ideolojik-politik biçimlenişini yaşadı, toplumsal dayanaklar edindi. Ağırlıklı olarak şehrin küçük-burjuva katmanları, orta sınıf aydınları, öğrenciler ve sol sendika bürokrasisinden oluşan bir toplumsal taban, solun bu yeniden şekillenişine belirgin bir biçimde kendine özgü toplumsal rengini verdi. Solun düşünsel temelleri ise, bu küçük-burjuva toplumsal zemin üzerinde ve ona uygun bir biçimde, orta sınıf aydınlarınca şekillendirildi. İçten TKP'nin reformist mirası ve Kemalizmin "çağdaş

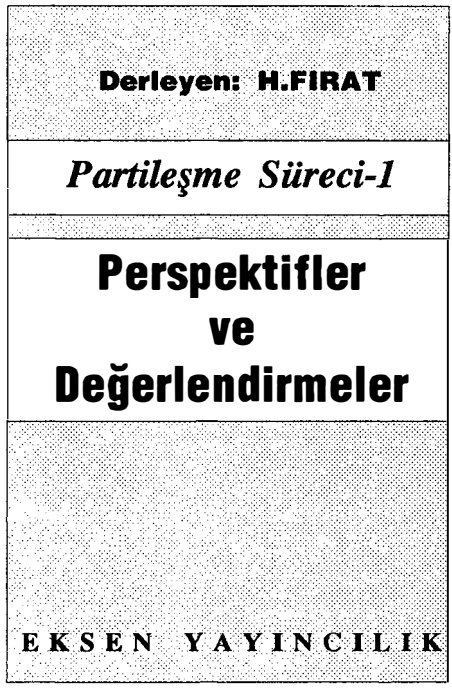
yorumu", dıştan modern revizyonizm ve burjuva karakterdeki milliyetçi popülizm (milliyetçi-darbeci akım), bu ilk ideolojik şekillenişin kendine özgü karakterini belirleyen başlıca kaynaklar oldular.

Bu toplumsal ideolojik şekilleniş içinde ortaya çıkan ve dönemin başlıca iki sol sosyalist akımını oluşturan TİP ve MDD Hareketinin sosyalizm anlayışları, düzen sınırlarını ve kurumlarını aşamayan bir reformist kimliğin ifadesiydi. Bu iki akım, programlarının ideolojik-sınıfsal özünde değil, gerçekleştirilmesi yol ve yöntemlerinde ayrılıyorlardı. TİP reformcu-parlamentarist, MDD Hareketi ise radikal-darbeci yöntemleri savunuyor ve izliyorlardı. Bu iki başlıca akım '70'li yıllara egemen sayısız sol parti, grup ve çevrenin iki ana kaynağı oldular ve ideolojik-programatik miraslarıyla bu sonraki dönemi uzun yıllar etkilediler.

TİP'in sonraki döneme bıraktığı, güçlü bir reformist-legalist gelenekti. Bunun toplumsal taşıyıcıları, küçük-burjuva aydınlar ile sol sendika bürokrasisi oldu. Başlıca politik temsilcilerini TKP, TİP ve TSİP'te buldular ve bu sonraki dönemde, sosyalizm iddiasındaki solun reformist kanadını oluşturdular.

MDD Hareketi ise, radikal eğilimi sayesinde kendine çekmeyi başardığı militan gençlik önderleri şahsında, '70'li yıllara damgasını vuran devrimci-demokratik akıma kaynaklık etti. MDD Hareketindeki iç çözülme ve ayrışmalarla ortaya çıkan '71 Devrimci Hareketi, solun uzun bir tarihsel dönemi kapsayan reformist geleneğinden devrimci bir kopmaydı. Politik mücadelede düzen aşılmış, başlıca kurumlarıyla devlet karşıya alınmıştı. Hareketin kendine özgü ideolojik şekillenişini karakterize eden ise, MDD'den devralınan programatik mirasın, o günün dünyasında sosyalizm adına dünya devrimci akımına egemen olan devrimci popülizmin etkisi altında, devrimci bir yeniden tanımlanmasıydı. Özü itibarıyla sosyalizmin popülist bir deformasyonu, ya da aynı anlamda, sosyalizmin bir küçük-burjuva yorumuydu.

12 Mart sonrasında ortaya çıkan ve solun devrimci kanadını oluşturan sayısız devrimci örgüt, bu hareketin mirası üzerinde şekillendi. Devralınan miras, pratik deneyimlerin yardımıyla ve yeni dönemin devrimci kitlesel hareketliliğinin uygun ortamında, bazı kaba ideolojik-politik zaaflarından arındırılmakla birlikte, sınıfsal öz ve programatik çerçeve itibarıyla korundu. Solun devrimci kanadı, '70'li yılların ikinci yarısını kapsayan devrimci yükseliş ortamında, büyük bir politik güç ve küçük-burjuva katmanlarda ifade bulan geniş bir toplumsal dayanak elde etti. Bu küçük-burjuva toplumsal zemin üzerinde ve dünya sol hareketindeki bölünmüşlüğün etkisi altında kendi içinde sayısız bölünmeye uğradı. Fakat ideolojik, politik ve sınıfsal temel karakteriyle, bir ve aynı akımın ifadesi olarak kaldı: Devrimci küçük-burjuva sosyalizmi. Yine de bu gerçek, devrimci hareketin '70'li yıllarda belli kesimler halinde yaşadığı bazı iç farklılaşmaların önemini ve anlamını ortadan kaldırmaz. Bu farklılaşmalar devrimci demokrasinin bir kesimini gitgide reformist sola yakınlaştırırken, bir öteki kesimini reformizm ve revizyonizmle araya daha kesin sınır çizgileri çizmeye ve bu temel üzerinde daha tutarlı bir devrimci kimlik edinmeye yöneltmiştir. Bu teoride dogmatik bir içerikle de olsa Marksizme, pratikte ise işçi sınıfına bir yakınlaşma demekti. Bu farklılaşmanın taşıdığı ideolojik ve politik anlam sonraki dönemde

daha iyi görülebilir hale geldi. Reformizme yakınlaşan kesim '80'lerde yaşanan güçlü liberal dejenerasyonun ağırlıklı kaynağı olurken, öteki kesim, liberalizmi de beslemekle birlikte, proleter sosyalizmine yönelik bir ilk ileri çıkışın öncelikli kaynağı oldu. Öte yandan, devrimci yükselişin devrimci etkisi, '70'li yılların ikinci yarısında solun reformist kanadı içindeki devrimci öğelerin ayrışmasını ve kopmasını olanaklı kıldı.

'60'lı yıllarda yeniden şekillenen sol hareket, '80'lere gelindiğinde gelişmesinin doruğuna ulaşmıştı. Solun tarihi bakımından '80'li yılların ayırdedici özelliği, reformist ve devrimci kanatlarıyla, bir bütün olarak hareketin girdiği bunalım, çözülme ve dağılma süreçleridir. Doğal olarak, bu öncelikle karşı-devrimin baskısı altında yaşandı. İdeolojik-politik karakterleri, örgütsel yapıları ve toplumsal dayanaklarıyla, zor döneme dayanıksız olduklarını gösterdiler tüm sol parti ve örgütler.

Fakat '80'li yılların ikinci yarısında girilen yeniden toparlanma dönemi, yaşanan bunalımın, karşı-devrimin kendine özgü koşullarıyla sınırlı ve geçici değil, tersine yapısal olduğunu, hareketi dönülmez bir biçimde bir iç ayrışma ve saflaşmaya zorladığını gösterdi.

İlkin, doğuş ve gelişme döneminde hareketi besleyen geleneksel toplumsal dayanaklar yitirilmişti. Küçük-burjuva katmanlar belirgin bir biçimde mücadeleden kopmuş, yorgun ve yılgın düşmüşlerdi. Öğrenci hareketi kitlesel karakterini kaybetmiş, geçmiş dönemlerin görkemiyle kıyaslandığında, tanınmaz hale gelmişti. Aydınlar hemen tümüyle düzene yamanmışlardı. Sol sendika bürokrasisi ise DİSK'in tasfiyesiyle birlikte büyük güç kaybetmiş, yeni dönemde şekillenen kesimi ise burjuva reformizminin destekçisi haline gelmişti. O güne dek hareketi beslemiş toplumsal tabandaki bu dağılma, geleneksel sol hareketin yaşadığı bunalımın maddi zeminiydi.

İkinci olarak, bunalım ideolojik cephedeydi. Solun reformist kanadı tam bir ideolojik çöküş ve çürümeye uğradı, açıkça düzen yanlısı bir konuma geçti. Devrimci-demokrasi ise, halkçı teori ve programları etkili ve cazip kılan küçük-burjuva dalganın kırılmasıyla, bir ideolojik kimlik bunalımına girdi. Türkiye'nin modern gerçeklerinin artık daha iyi görülebiliyor olması da, eski teorilere derin bir güvensizliği besleyen bir başka etken oldu. Yeni dönemin hareketliliğine damgasını vuran işçi sınıfına yöneliş, bu bunalımı iyice artırdı. Zira tam da bu sayede, eski ideolojik şekilleniş ile yeni sınıfsal yöneliş arasındaki çelişki, daha açık görülür hale geldi.

Yapısal bunalımın üçüncü temel kaynağı ise, şekilleniş ve gelişme döneminde solun değişik kesimlerine uluslararası dayanak olmuş, ideolojik, politik ve moral yönden beslemiş başlıca odakların yaşadığı çözülme ve çöküş oldu. Eski toplumsal dayanaklarını kaybeden, eski ideolojik konumuna artık güvensizlik duyan sola son darbe, uluslararası dayanaklarından da yoksun kalmak oldu. Bu son gelişme, dünya sosyalizminin tarihsel geçmişinden ve akibetinden gelen sorunların daha derinden ve sarsıcı bir biçimde hissedilmesine yolaçtı. Tüm bu etkenlerin içiçe geçmiş baskısı altında, geleneksel yapılarda bir çözülme, ayrışma ve bir yeniden saflaşma kaçınılmazdı.

İşte marksist-leninistlerin birlik perspektifi, bu ayrışma ve saflaşma içinde, geçmişi ileriye, proleter sosyalizmine yönelik olarak aşacak, net bir sınıfsal bakışa, sosyalizm programına ve ihtilalci sınıf örgütlenmesi fikrine ulaşacak güçleri, yalnızca onları kapsamaktadır.

Tüm bu çözücü dinamiklerin henüz etkisini bugünkü kadar açık ve etkili biçimde gösteremediği bir dönemde, geçmişin tahlili ve eleştirisi temelinde marksist-leninist bir kopmayla ortaya çıkan EKİM, tam da bu yolla, hareketin çelişkili, bir yönüyle liberalizme fakat öteki yönüyle sosyalizme açık ikili karakterinin sunduğu olanakları gördü ve kendi birlik perspektifini bu temelde şekillendirdi. *"Herkes Kendi Bayrağı Altına!"* şiarıyla yola çıkan EKİM, çıkışının henüz erken bir tarihinde (solu saran liberal birlik cereyanından çok önce, 1988 sonbaharında), şu perspektifi formüle etti:

"Devrimci hareket bir bütün olarak bugün bir iç bunalım, ayrışma ve saflaşma süreci yaşıyor. Bir bütün olarak Türkiye devrimci hareketinin yapısı ve bazı temel özellikleri (demokrasi ve sosyalizm ideallerini içiçe temsil etme, Marksizmden değişik düzeylerde etkilenme, işçi sınıfına duyulan samimi yakınlık vb.), bunu olanaklı kılmaktadır. Hangi

kesimden, ne zaman, ne ölçüde ileriye, Marksizme yönelen güçler ya da unsurlar çıkabilir? Bu konuda şimdiden kesin şeyler söylenemez. Ama marksist-leninistlerin ideolojik mücadeleleri ve siyasal çabaları, gelişecek işçi hareketinin olumlu etkisi, uluslararası revizyonizmin iyice çürümesi, Batı kapitalizmiyle açıktan bütünleşerek ve Marksizme açık ve kaba saldırılara girişerek bugün yaşamakta olduğu yeni süreçlerin tersten olumlu etkisi vb. etkenler, bunu kolaylaştıracaktır. Marksist-leninist teorinin esaslarından ve temel ilkelerinden taviz vermeksizin, Türkiye devrimci hareketine bu geniş perspektifle bakmak, umutlu ve güvenli olmak, tekkecilikten ve dargörüşlülükten kaçınmak gerekir."

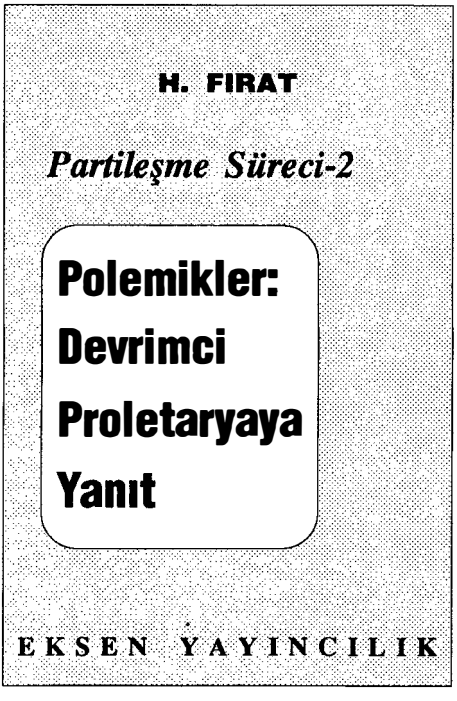
Bu geniş perspektife uygun davranan hareketimiz bu amaçla soldaki tüm gelişmeleri yakınen izlemiş, mümkün ya da muhtemel tüm olanakları değerlendirmek kaygısı içinde olmuştur. Geçmiş ideolojik konumuna göre önemli bir ilerleme sağlamış bir aydın çevreye gösterilen ilgi de bunun ürünü oldu. Fakat EKİM, bu çevrenin politik ve örgütsel bakımdan içinde bulunduğu açık tutarsızlığın ideolojik anlamını pratik ilişkilerde yeterince değerlendiremedi. Partinin aydın öğe ihtiyacını haklı olarak gözeten ve devrimci harekette hayli sınırlı aydın potansiyelini bu çevrenin şahsında değerlendirmek devrimci kaygısıyla gösterilen birlik girişimi, bu çevrenin geçmiş legalist-reformist geleneğinden ve aydın karakterinden gelen zaaflarının sanıldığından da güçlü olduğunu gösterdi ve birlik amacı çerçevesinde başarısızlığa uğradı. Fakat neticede, kendisini gizleyen peçeyi yırtarak aydın oportünizmini açığa çıkarmak, ideolojik gelişmeyi politik ve örgütsel gelişmeyle tamamlamak eğilimindeki bir kısım devrimciyi ise oportünist kanattan ayrıştırmak gibi bir önemli başarıyı da sağlamış oldu.

Devrimci hareketin ihtilalci sınıf partisine açık aydın öğeleriyle birleşmek hala da önemli olmakla birlikte, birlik sorunu herşeyden önce çeşitli gruplara dağılmış sosyalist işçilerle ve sınıf hareketiyle bağı olan devrimci güçlerle marksist-leninist bir çizgide ve sınıf tabanına dayalı bir ihtilalci örgüt zemininde birleşmek sorunudur. Partileşme sürecine hizmet edecek, gerçekten güç katacak asıl birlik (dolayısıyla parti) güçleri, devrimci hareketin bu alanda birikmiş potansiyelidir. Aydın ya da bugün için sınıf dışı güçleri kazanmak doğal olarak bu sürece tabidir. Bu sonuncu güçlerin, kendi objektif konumlarının da etkisiyle, tutarlı ve ilkeli olmaktan uzak, pazarlıkçı, ideolojik uzlaşma, taviz ya da bulanıklığa dayalı ve görüşme diplomasisi yöntemine eğilimli bir birlik arayışı içinde olduklarını deneyimler gösteriyor. İlkeli ve amaca uygun bir birlik çabası, bu sağlıksız eğilimlere karşı kesin bir mücadeleyi de kapsamak zorundadır.

Ayrışma ve saflaşma süreçlerinde etkili olabilmenin ve ileriye çıkacak güçlerle birleşebilmenin tayin edici iki faktörü, ideolojik güçlenme ile sınıf hareketiyle birleşmede katedilecek mesafedir. Bu iki faktörün birleşik gücü ve etkisi, birlik sorununu çözmenin, marksist potansiyeli partileşme süreci içinde birleştirebilmenin tutarlı ve biricik etkili yoludur. Bu temelde kavranmış bir birlik çabası, ideolojik sorunlarda netlik ve tutarlılık arayan sağlam devrimcilerle, şu veya bu gruba dağılmış devrimci işçileri karşı konulmaz bir biçimde kendi kanalında toplayacaktır.

Mart 1991

(***Partileşme Süreci-1***, s.71-78)

EMEP'ten kopan komünistlerden açıklama ve çağrı

Proletarya devrimi davasına ve sosyalizme inanan tüm samimi devrimcilere çağrımızdır:

Tüm komünistler EKİM saflarına! Komünist işçi partisi bayrağı altına!

Geçen yılın yaz aylarında kamuoyuna yayınladığımız bir deklarasyonla EMEP bünyesinden kopan bir grup komünist olarak, komünist hareketin ortaya attığı "Her şey parti için!" şiarına sahip çıkıyoruz ve "Tüm komünistler EKİM saflarına, komünist işçi partisi bayrağı altına!" çağrısına uyarak komünist hareketin saflarına katıldığımızı kamuoyuna ilan ediyoruz.

Devrimci arayışların tek gerçek seçeneği proleter sosyalizmi ve onun temsilcisi olarak EKİM'dir

EMEP bünyesinden fiili kopuşumuz üzerinden yaklaşık 8 aylık bir zaman geçti. Bu süreç geçmişimizle köklü hesaplaşmayı da içeren bir teorik-ideolojik, siyasal ve örgütsel netleşme dönemi oldu bizim için. EMEP'ten bir ön sürecin ve birikimin sonucu olarak kopmuştuk. Bu kopuşa getiren çizginin ideolojik-politik özünü ve esaslarını yayınladığımız ilk deklarasyonda görmek mümkün. Kopuşumuzun ardından yoğun bir araştırma ve inceleme sürecine girdik. Bu, tüm yoldaşlarımız için verimli geçen yoğun ve sistematik bir ideolojik eğitim dönemi de oldu. Gelinen yerde yeterli bir ideolojik açıklığa, siyasal ve örgütsel niteliğe ulaşmış bulunuyoruz. Artık ufkumuz açık, yolumuz belli, tercihimiz nettir. Bütün güçlerimizle birlikte ve güçlü bir devrimci iddia ile birer sıra neferi olarak komünist hareketin saflarına katılma kararına varmış bulunuyoruz.

12 Eylül'ü izleyen yenilgi sonrası dönemde geleneksel sol grupların (bu arada TDKP'nin) saflarında bugüne dek çeşitli iç ayrılıklar ve kopmalar yaşandı. Ne var ki, EKİM'i ortaya çıkaran kopuş dışında tutulursa, bu kopmalar, başlangıçta hangi nedenlere ya da niyetlere dayalı olursa olsun, sonuçta hep daha da geri bir konuma savrulmayla ve tükenişle sonuçlandı. Daha baştan itibaren geriye dönük bir yönelim içinde olanları bir yana koyuyoruz. Fakat hiç değilse başlangıçta ileriye dönük bir arayış içinde olanlar, kimi durumda devrimci iyiniyet göstergesi belli çabaların ardından, genellikle ilkelere dayalı bir ideolojik kavrayıştan ve ancak bununla olanaklı olabilen kararlılık ve iradeden yoksun olmanın kaçınılmaz akibetini yaşadılar, çözülüp dağıldılar, düzen içinde kayboldular.

Geçmişinde devrimci olan ve yeni döneminde reformizme yönelen bir hareketin saflarından kopan bizler bu deneyimleri gözettik ve bunun sağladığı bir bilinç ve sorumlulukla hareket ettik. Onlarla aynı akibeti paylaşmamanın yolu, kendi kopuşumuzun ilkesel ve ideolojik özünü netleştirmek ve amaca uygun davranmak, yani proletarya devrimi davasına ve sosyalizme sadakatle hareket etmekti. Bu önümüzde yeni ufuklar açtı ve bizi zorlanmadan komünist hareketin çizgisiyle ve saflarıyla buluşturdu. Bu çerçevede, devrimci kamuoyu ve EMEP saflarında hala da varolduğunu bildiğimiz samimi devrimciler önünde verdiğimiz sözü yerine getirdik. EMEP'ten kopan güçlerin taşıdığı enerjinin bir zerreciğini dahi heba etmemeye özen gösterdik. Bunu başardığımız gibi, bu arada yeni güçlere ulaşmayı ve etki alanımızı daha da genişletmeyi de başardık. Ve

gelinen yerde, bütün bu birikim komünist hareketin saflarına aktı. Bugün komünist hareketin saflarını güçlendirmenin ve bu saflarda yer alarak her açıdan güçlenmenin onurunu ve kıvancını yaşıyoruz.

8 aylık yoğun iç eğitim sürecimizi bir kazanım ve sıçrama dönemi olarak görüyoruz. Bizi EKİM ile buluşturan süreç elbette gücümüzün niteliği ve taşıdığımız güçlü devrimci iddia ile de ilgilidir. Fakat belirtmeliyiz ki, bizden önce geleneksel devrimci-demokrat hareketten koparak proleter sosyalist bir harekete dönüşen ve bugün parti kuruluş kongresine hazırlanan EKİM'in 10 yıllık teorik, siyasal, örgütsel ve pratik birikimi hazır bulmuş olmak, bu süreci oldukça sancısız yaşamamızı ve yönelişimizi hızlı bir tarza netleştirmemizi sağladı. Bizler bugün kendimizi 10 yıllık EKİM'ci hissediyoruz. Proleter sosyalizminin tüm bu birikimini, kollektif emeğin ürünü bu muazzam önemdeki hazineyi sahipleniyoruz. Türkiye'de proleter sosyalizminin tek temsilcisi olan EKİM'in bugüne kadarki bu çabası, girdiği yolda gösterdiği ısrar, sürecin zorlukları karşısındaki büyük sabrı ve dayanıklılığı, tüm bunlar yalnızca onun kendi doğrusal gelişmesini sağlayıp bugün partiyi kurma aşamasına ulaşmasını sağlamakla kalmamış, daha da önemlisi, işçi sınıfı davasını zaferle taçlandırmayı ve sosyalizme ulaşmayı samimiyetle isteyen tüm devrimcilerin işini de hayli kolaylaştırmıştır. Onlara proleter sosyalist seçeneği ideolojik, politik ve örgütsel temelleriyle hazırlamıştır. Bugün artık geleneksel hareketin bünyesinden ileriye dönük niyet ve saiklerle ortaya çıkacak hiçbir arayış alternatifsiz ve çaresiz değildir. Yeter ki bu arayışlara devrimci iyiniyet duygusu ve sorumluluk bilinci egemen olsun. Samimi devrimciler EKİM'in mevcut gücü ve bu gücün niteliği kadar yarattığı imkanlara da önyargısızca ve sorumlulukla bakabilmelidirler. Bu bugünün Türkiye'sinde kaçınılamayacak bir devrimci sorumluluktur.

Bugün artık geleneksel hareketin bünyesinden ileriye dönük niyet ve saiklerle ortaya çıkacak hiçbir arayış alternatifsiz ve çaresiz değildir. Yeter ki bu arayışlara devrimci iyiniyet duygusu ve sorumluluk bilinci egemen olsun. Samimi devrimciler EKİM'in mevcut gücü ve bu gücün niteliği kadar yarattığı imkanlara da önyargısızca ve sorumlulukla bakabilmelidirler. Bu bugünün Türkiye'sinde kaçınılamayacak bir devrimci sorumluluktur.

Artık yeni bir sürecin ve dönemin içindeyiz. Açık bir ideolojik kavrayışa sahibiz. Yenilenmiş güçlü bir devrimci iddia taşıyoruz. İşçi sınıfının haklı davası için, proletarya devrimi ve sosyalizm için savaşıyor olmanın kıvancına ve iç huzuruna sahibiz.

Devrimci kamuoyu, *"EMEP Eleştirisi/Bir Sosyal-Reform Partisinin İdeolojik, Politik ve Örgütsel Temelleri"* başlıklı kitabımızı 8 aylık dönem içinde ulaştığımız açıklığın ve geçmişimizle ideolojik-siyasal hesaplaşmamızın bir ifadesi olarak algılamalıdır.

Geleneksel küçük-burjuva devrimciliği tükenmiş, iflas etmiştir

Emperyalist-kapitalist sistem uzun yıllardan beri yapısal bir ekonomik bunalım içindedir. İçinde bulunduğumuz dönemde kriz hızla derinleşmekte ve yaygınlaşmaktadır. Bu ise bir yandan sistemin bünyesindeki gerici çelişki ve çatışmaları, emperyalist rekabet ve nüfuz mücadelelerini kışkırtırken, öte yandan da devrimci toplumsal dinamikleri beslemektedir. Bugün dünyanın dörbir yanında işçi sınıfı ve emekçiler yeniden büyüyen bir hareketlilik içinde. Dünya yeni bir kitle hareketleri ve halk isyanları dönemine girmiş durumda. Bu toplumsal zemin komünist devrimci hareket için de bir yeniden güçlenme zemini oluşturmaktadır.

Emperyalizme göbeğinden bağlı olan Türkiye kapitalist sisteminin durumu da dünya kapitalizminin tablosundan farklı değildir. Farklı olan, Türkiye'de güçsüz ekonomiye son derece istikrarsız bir siyasi yapının eşlik ediyor olmasıdır. Türkiye'nin kapitalist düzeni genel krizi daha şiddetli bir biçimde yaşıyor. Türkiye bereketli bir devrim toprağıdır. Bu toprağın komünistleri tam da bu yüzden yalnızca Türkiye devrimine değil, fakat dünya devrimine karşı da özel bir sorumluluk taşımaktadırlar.

İşçi sınıfı ve emekçi hareketi yeni bir yükseliş dönemine girdiğinin ön işaretlerini veriyor.

İşçi sınıfı ve emekçi hareketinin gelişme seyri ve akibeti devrimci önderlik sorumluluğunun ne ölçüde yerine getirileceğine çok yakından bağlı olacaktır. Bu önderlik sorumluluğunun kritik önemini göstermektedir.

Türkiye'nin geleneksel küçük-burjuva sol akımları bugüne dek marksist-leninist olmak ve işçi sınıfını temsil etmek iddiasında oldular. Fakat son 30 yılın reddedilemez bir biçimde gösterdiği gibi, ne marksist-leninist teorinin özünü ve esaslarını doğru kavrayabildiler, ne de doğal olarak teoride ve pratikte işçi sınıfına doğru bir biçimde yaklaşabildiler. Teoride Marksizme pratikte işçi sınıfına uzaklık, hatta bir kısmı şahsında yabancılık, onların temel karakteristik özelliği oldu.

Son 30-35 yılın deneyimlerinin de gösterdiği gibi küçük-burjuva devrimcisiyasal akımlar, işçi sınıfı ve emekçi hareketinin gereksindiği önderliği karşılayamamışlardır. Karşılayamazlar da. Genel ideolojik-politik perspektifleri ve sınıfsal karakterleri gözetildiğinde bunu başaramazlardı ve bundan sonra da başaramazlar. Bu kapasiteyi ve yeteneği ancak sağlam bir marksist-leninist ideolojik kimliği devrimci sınıf kimliği olarak maddi bir güce dönüştürebilen bir parti, gerçek bir komünist sınıf partisi gösterebilir. Saflarına katılmış bulunduğumuz komünist hareketin tüm üstünlüğü de burada, böyle bir perspektife, buna uygun düşen bir politik-pratik yönelime sahip olmasında yatınaktadır.

Türkiye'nin geleneksel küçük-burjuva sol akımları bugüne dek marksist-leninist olmak ve işçi sınıfını temsil etmek iddiasında oldular. Fakat son 30 yılın reddedilemez bir biçimde gösterdiği gibi, ne marksist-leninist teorinin özünü ve esaslarını doğru kavrayabildiler, ne de doğal olarak teoride ve pratikte işçi sınıfına doğru bir biçimde yaklaşabildiler. Teoride Marksizme pratikte işçi sınıfına uzaklık, hatta bir kısmı şahsında yabancılık, onların temel karakteristik özelliği oldu. Bu akımlar, gerçekte, '60'lı ve '70'li yıllara damgasını vuran küçük-burjuva sosyo-siyasal hareketliliğin ideolojik-örgütsel yansıması, uygun bir deyimle, kendiliğinden ifadesi oldular. '60'lı yılların MDD'ci akımından kök alan bu gruplar, sosyal zeminlerindeki büyük daralmaya rağmen bugün hala küçük-burjuva katmanların bağrmdadırlar. Siyasal bağımsızlık ve siyasal demokrasi hedeflerine dayalı devrim anlayışı ve programı, son tahlilide bu küçük-burjuva sosyal kimliğin bir yansıması ve ifadesinden başka bir şey değil. Bu sorunların devrimci çözümünün proleter devrim stratejisi ile kopmaz bağını kavrayamayan bu sınırlı platform, bu noktada gerçekte kapitalist düzen ufkunu aşamamanın ifadesi olduğu için, kaçınılmaz olarak sürekli reformizm üretiyor.

Devrimci demokrat gruplar elbetteki mevcut düzene ve iktidara karşı fiili bir siyasal mücadele içindedirler. Elbetteki reformist bir çizgiye kaymama hassasiyeti gösteriyorlar. Ne var ki bu bir istek ve niyet sorunu değildir. Bugün son 30 yılın toplumsal-siyasal evrimi ve sınıflar mücadelesi pratiğinin belirginleştirdiği gerçeklerle yüzyüzeyiz. Eski devrimci grupların bu kısmı (Devrimci-Yol, Kurtuluş, TKEP, TDKP) ideolojik ve sınıfsal kimliklerinin taşıdığı yapısal zaaflara yenildiler ve reformizm zeminine kaydılar. Öteki bir kısmı ise halen bu süreci yaşıyorlar. Bunun elbetteki nesnel ve öznel bir dizi karmaşık nedeni var. Fakat temel ideolojik kimliğin ve programatik kavrayışın uygun zeminler oluştuğunda bunu bir hayli kolaylaştırdığını, reformizme kayışın kaçınılmaz bir akibet haline geldiğini de biliyoruz. Kapitalist bir toplumda, burjuvazinin siyasal ve toplumsal sınıf egemenliğini tam olarak kurduğu ve pekiştirdiği bir toplumsal düzende, burjuva sınıf iktidarını yıkma hedefine, dolayısıyla proleter sosyalist devrim stratejisine bağlanmamış, bu stratejik çerçeve içinde yerli yerine oturtulmamış bir "demokrasi" ve "bağımsızlık" hedefi, kendi başına devrimci konumu ve perspektifi korumaya yetmez. Bu siyasal istemleri proletarya devrimi stratejisine bağlamayı başaramayanlar, zaman içerisinde "burjuva toplumun tam demokratikleştirilmesi" çizgisine kayıyorlar. Türkiye'nin olduğu kadar uluslararası hareketin deneyimleri de bu açıdan öğretici derslerle doludur. Kapitalist bir düzende küçük-burjuvazinin kendi ufku ortaya devrimci bir program ve strateji koymaya

hiçbir biçimde yetmiyor.

Geleneksel küçük-burjuva devrimci demokrat akımlar, ideolojik ve sınıfsal konumlarının bir sonucu olarak, marksist dünya görüşünün sınıf özünü ve temelini kavrama başarısını da gösteremediler. İşçi sınıfının mevcut burjuva toplumundaki tümüyle farklı, kendine özgü olan yerini, onun bu çerçevede şekillenen benzersiz toplumsal devrimci rolünü ve tarihsel misyonunu teoride ve pratikte yerli yerine oturtamadılar. Bu grupların bir kısmı bugün bile hala işçi sınıfı önderliğini "ideolojik önderlik" düzeyine indirgiyor, devrimin öncü ve temel sınıfsal gücünün işçi sınıfı olduğunu kabaca yadsıyorlar. Öteki bir kısmı ise söylemde işçi sınıfının kendine özgü toplumsal konumunu ve tarihsel misyonunu anlamış görünmekle birlikte, buna uygun bir politik pratik tutarlılık gösteremiyorlar. 20-30 yıllık anlayış ve alışkanlıklarını sürdürerek, ilk gruba girenlerle aynı davranış ve pratiği sergiliyorlar. Onların yenilgi sonrası yeniden toparlanma döneminde girdikleri sözde "sınıf yönelim"lerinin hiçbir köklü ideolojik yenilenmeye dayanmadığını aradan geçen süreç gösterdi. İşçilerin hareketli, öteki katmanların hala durgun olduğu bir dönemde, kendiliğindenci alışkanlıklarına uygun davranarak sınıfa yönelmişlerdi. Sınıf durgunlaşıp öteki bazı sınıf dışı katmanlar belli hareketlenme işaretleri verince, gerisin geri bu alanlara döndüler. Bugün de ağırlıklı olarak küçük-burjuva katmanlar içinde faaliyet yürütüyor, bu bünyeden kan alıyor, buradan güç toplamaya çalışıyorlar. Türkiye'nin son 30 yıllık deneyimi ve derslerine rağmen, küçük-burjuva devrimciliğinin yetersizliklerini ve kaçınılmaz akibetini gösteren çok öğretici pratik örneklere rağmen, eski anlayış ve pratiklerde gösterilen bu ısrar, bunun bu akımlarda katılaşmış bir kimlik haline geldiğinin bir göstergesidir. Bu kimlik '70'li yılların bir dizi "güçlü" ve "görkemli" gruplarında hangi sonuçlara yolaçtıysa, aynı kimliğin bugünkü temsilcilerinde de gelecekte aynı sonuca yolaçacaktır.

Türkiye'nin son 30 yıllık deneyimi ve derslerine rağmen, küçük-burjuva devrimciliğinin yetersizliklerini ve kaçınılmaz akibetini gösteren çok öğretici pratik örneklere rağmen, eski anlayış ve pratiklerde gösterilen bu ısrar, bunun bu akımlarda katılaşmış bir kimlik haline geldiğinin bir göstergesidir. Bu kimlik '70'li yılların bir dizi "güçlü" ve "görkemli" gruplarında hangi sonuçlara yolaçtıysa, aynı kimliğin bugünkü temsilcilerinde de gelecekte aynı sonuca yolaçacaktır.

Geleneksel halkçı akımların demokratizmle sınırlı ideolojik-politik perspektifi aynı zamanda bu akımlarda yapısal bir başka zaaf olan legalizme de temel oluşturuyor. Gizliliği illegalite ile karıştırma ve ilkini ikincisinin yerine ikame etme bu akımların ortak özelliğidir. Oysa illegalite kavramı, ideolojik konum ve programatik hedefler açısından ve doğal olarak bu hedeflere ulaşmayı temel alan politik faaliyet tarzı olarak mevcut sisteme sığamamayı anlatır. Bu nedenle de proletarya partisinin konumlanışı açısından stratejik ve ilkesel bir zorunluluktur. Bu akımlar örgütsel gizlilik sorununun burada yalnızca zorunlu ve bütünleyici bir sonuç olduğunu kavrama yeteneğinden yoksundurlar.

Sözkonusu akımlarca illegalite gizliliğe ve bu da pratik bir soruna indirgendiğinden, illegal ve legal biçimler de koşullara uygun olarak her alanda ve her düzeyde organik olarak doğru bir biçimde birleştirilememektedir. Dahası bazıları karşı-devrimin baskı ve terörünün arttığı koşullarda legalitenin erdemlerini keşfedip yasalcılığın içine boylu boyunca gömülebiliyorlar. Legal yayın eksenli örgütsel şekillenme ve çoğu durumda buna indirgenmiş politik faaliyet üzerinde ise durmuyoruz. Zira bu geleneksel akımların en geleneksel davranış biçimi olagelmiştir. Bugünün Türkiye'sinde bir yandan kontr-gerilla rejiminden sözedip öte yandan ciddi bir illegal yayın altyapısı ve pratiğinden yoksun olmak ise bu çerçevede bir başka temel tutarsızlıktır.

Halkçı akımlar geleneksel ve yapısal olarak demokratizm, ekonomizm, kendiliğindencilik ile tüm bunların ortak ürünü olarak tasfiyeciliğin kıskacındadırlar.

Küçük-burjuva demokratizminin kitle hareketine (özel koşullarda sınıf hareketi de

olabiliyor) yaklaşımı genellikle kendiliğindencilik olarak ortaya çıkıyor. Bu aynı zamanda kitle hareketinin geri düzeyine uyumu kolaylaştıran bir etken işlevi de görüyor.

Halkçı akımlar işçi sınıfı hareketinin tırmanışa geçtiği '70'li yılların ikinci yarısında bu hareketle bütünleşmek için çaba göstermek yerine, içinden çıktıkları küçük-burjuva katmanların politize olmuş hareketiyle bütünleştiler. Böylece sosyalizm ile sınıf hareketini birleştirme gibi bir temel tarihsel sorun çerçevesinde önlerine çıkmış büyük bir tarihsel fırsatı değerlendirme yeteneği gösteremediler. '80'li yılların ikinci yarısından itibaren toplumsal muhalefetin merkezine oturan işçi sınıfı hareketi, küçük-burjuva katmanların yorgun düştüğü koşullarda, bu sosyal zemini büyük oranda kaybekmiş bulunan halkçı akımların yeniden toparlanmasının temel moral kaynaklarından biri olmakla kalmadı, dönemin "sınıf yönelimi" modasını da koşulladı. Ancak demokratizm kavrayışı sınıfa yönelimde bu kez kendini ekonomizm ve sendikalizm platformu olarak ortaya koydu. Kendiliğindencilik ve kuyrukçuluk yönelimlerinin pratik süreçlerini oluşturdu. Küçük-burjuva ideolojik kimliğini değiştirmeden sosyal zemini değiştirme çabası işin özünde bir değişime, herhangi bir gerçek ideolojik kimlik değişimine yolaçmadı. Bu nedenledir ki, büyük çoğunluk kendi geleneksel zeminlerine döndü. TDKP gibi "sınıf yönelimi" ısrarını koruyanlar ise, devrimci kimliği tümden yitirerek kuyrukçu-reformist akımlara dönüştüler. Yani kendi geleneksel kimliklerini geriye dönük olarak, devrim cephesinden reformizme kayarak "aştılar".

Geleneksel kimliği aşanlar geleceği kucakladılar; EKİM'de temsil edilen komünist hareket bunun ifadesi oldu

Bugün saflarına katılmış bulunduğumuz komünist hareket, EKİM, geleneksel halkçı ideolojik ve örgütsel kimlikle marksist-leninist dünya görüşüne dayalı bir hesaplaşmanın ürünü oldu. EKİM, yeni dönemde, ulusal ve uluslararası alandaki çifte yenilgiden ileriye dönük sonuçlar çıkaran, küçük-burjuva ideolojik-sınıfsal konumu ileriye, proleter sosyalizmine yönelik olarak aşmayı başaran tek hareket oldu. Devrimci hareketimizin tüm öteki grup ve çevreleri ya bu çifte yenilginin etkisi altında gerilere savruldular, ya da geleneksel konuma sarılmanın çaresizliği ve kısırlığına mahkum kaldılar.

Sözün başında da belirttik. 12 Eylül yenilgisi sonrasında Türkiye devrimci hareketi sayısız iç bölünme, ayrışma ve kopma yaşamasına rağmen, bunlar içinde ileriye çıkma ve yaşama gücü gösteren tek gerçek hareket EKİM oldu. Bunun bir rastlantı olmadığını, geçmişle ilkelere dayalı bir ideolojik hesaplaşmanın, marksist-leninist dünya görüşüne ve onun pratik gereklerine sıkı sıkıya sarılmanın bu sonucu yarattığını biliyoruz. Başka türlü ayakta kalınamaz, yeni bir hareketi tüm cephelerde inşa etme gücü, iradesi ve kararlılığı gösterilemezdi. EKİM, bunu başardı. Bu başarının her türlü zorluğu ve tasfiyeci basıncı göğüsleme pahasına elde edildiğini, kolaycı ve faydacı tercihler yerine zor fakat doğru olanı seçme iradesi ve kararlılığının komünist hareketi bugüne getirdiğini biliyoruz. Bugün marksist-leninist ideolojik kimliği ihtilalci bir örgütlenme ve ısrarlı bir sınıfla birleşme pratiği içinde ete-kemiğe büründürmeyi başarmış ve komünist partisinin kuruluş kongresini toplama aşamasına ulaşmış bir komünist hareketle yüzyüzeyiz. Bu konumu ve kimliği ile EKİM, artık saflarında yeralma onurunu taşıdığımız komünist hareketimiz, Türkiye devrimci hareketinin onlarca yıllık birikiminin en ileri ifadesidir. Bizler bu yeni kimliği, bu yeni geleneği ve bu yeni kültürü, devrimci hareketimizin geneli için en büyük kazanım sayıyoruz.

Çünkü;

Komünist hareket, ideolojik alanda büyük bir gelişme sağlamış, açık bir başarı elde etmiştir. Marksist-leninist ideolojinin ruhuna sadakat ve devrimci yöntemine sımsıkı bir bağlılık ile onun günümüz sorunlarına ve gerçeklerine yaratıcı bir uygulanışını birleştirmiştir. Türkiye sol hareketinin geçmişini her açıdan değerlendirmiş, çok yönlü bir eleştirden geçirmiş, fakat devrimci bir akımı ileriye taşıyacak tüm birikim ve kazanımları da özenle ve titizlikle sahiplenmiştir. Dünya komünist hareketinin tarihsel deneyimlerini de

aynı sorumlu ve devrimci anlayışla ele almış, bundan temel önemde bazı ilk sonuçları çıkarmıştır. Devrimimizin temel sorunlarına, marksist yöntem ve ilkelere sıkısıkıya bağlı kalarak, özgün açıklamalar getirmiştir. Komünist hareket tüm bu ideolojik çabasını dogmatizm ve şablonculuğun, popülizm ve demokratizmin, küçük-burjuvazinin demokrasiyi ve yurtseverliği aşamayan dar sınıfsal ufkunun marksist ilkelere dayalı çok yönlü bir eleştirisiyle birleştirmiştir.

Komünist hareket, ihtilalci bir örgütsel yapı ve çok yönlü bir örgütsel birikime sahiptir. Türkiye sol hareketinin ideolojik temellerinden kaynaklı örgütsel zaaflarından sert bir kopuşu gerçekleştirebilmiştir. İhtilalci ideolojik çizgisini ihtilalci örgütsel pratiğiyle birleştirebilmiştir. Yeni dönemde ortaya çıkıp ayakta kalabilen, kendini hep ileriye dönük olarak geliştirebilen tek devrimci örgüt olmayı başarabilmiştir. Ve temel önemde bir nokta: Komünist hareket örgütsel şekillenmesini ve pratik çalışmasını büyük bir sabır ve ısrar eşliğinde sınıf çalışması ekseninde ele almıştır. Örgütsel kimliğini ve kadrolarını bu çalışma içinde yoğurmaya çalışmıştır.

Komünist hareket, sınıf sorununun marksist devrimci açıdan kavranması ve bu kavrayışa uygun bir pratiğin sergilenmesi alanında açık bir başarı elde edebilmiştir. Konjonktürel süreçlerden etkilenmeksizin ve dış tazyikleri göğüsleyerek, ısrarla sınıf yönelimini korumuş, sınıf tabanına oturan, sınıf içinde kök tutan proleter bir örgüt olmayı esas almıştır. Böylece partili kimliğin açık göstergelerinden biri olarak sınıf içinde kendini yeniden üretebilecek bir düzeyi yakalamıştır.

Komünist hareket, ihtilalci örgütsel çizgideki ilkeli ısrarı legalitenin etkin bir istismarı çizgisiyle birleştirmeyi başarmıştır. İdeolojik ve pratik açıdan ihtilalci örgütlenmede asgari mevzileri güvenceye almadan legaliteye yönelimin kaçınılmaz olarak tasfiyeciliğe yol açacağı bilinciyle hareket etmiştir. Bu sayededir ki o, illegal örgütün varlığı ve pratik etkinliği temelinde, legalitenin istismarını da başarıyla gerçekleştirmiştir.

Komünist hareket yayın cephesinde de dikkate değer bir başarı çizgisi yakalamıştır. Siyasal yaşamda çok temel bir rol oynayan her ciddi politik hareket için yayın faaliyetinin önemi ve işlevi tartışmasızdır. İllegal ve legal bir dizi yayının düzenli ve işlevli yaşamı, bunu olanaklı kılacak politik ve teknik birikim, komünist hareketin ulaştığı gücün ve yarattığı olanakların bir başka göstergesidir. Yayınların çeşitliliği ve sürekliliği politika pratiğine yeni bir soluk, yeni bir güç kazandırmış, onu ivmelendirmiştir. Bu faaliyetin hangi alanda ya da görevde bulunursa bulunsun mümkün olduğunca tüm kadroların kollektif katkılarıyla sürmesi bir başka üstünlüktür.

Komünist hareket gerçek önderlik kapasitesini gerçek bir kitle hareketinin sınayacağının bilincindedir. O bugün işçi direnişlerine müdahalede güçlü bir politik reflekse, giderek güçlenen ve zenginleşen araçlara, ısrarcı tutuma ve özgüvene sahiptir. Son bir kaç yılın işçi direnişlerini ya bizzat kendi müdahalesiyle başlatmış ya da patlak veren direnişlere devrimci müdahaleye özel bir önem vermiştir. Ancak yine de kitle hareketinin beklenmedik gelişmeleri karşısında gösterilebilecek performansı soyut bir tartışma ve iddia konusu yapmamış, pratikte görülmesi gereken bir süreç olarak ele almrştır.

Komünist hareket bugün genç ve dinamik güçlerle büyüyor. Düşünen, yaratan, marksist teoriye ve proleter dünya görüşüne önem veren, iddia ve ideal sahibi, devrimciliği kendi kişiliğinde gerçekleştirmeye çalışan gençler ve genç işçiler kazanılıyor. Komünist hareket bugün yeni dönemin siyasal yaşama yönelttiği devrimci gençler ve genç işçiler üzerinde hızla büyüyecek bir aşamaya gelmiştir. Komünist hareket, niteliğin en temel unsurlarından biri olan kadro gücünün çok geçmeden niceliği de yaratacağının açık bilincine sahiptir.

Komünist hareket, zor ve kısır bir tarihsel evrede eşine az rastlanır bir başarı elde etmiştir. Komünist hareket, dünyada ve Türkiye'de devrimci yükselişin ve patlamaların yoğun olarak yaşandığı '70'li yıllarda değil, üstüste düşen iki ağır yenilginin olumsuz koşullarında, '80'li yıllarda, bir elin parmakları sayısında insanla yola çıkmış, gösterdiği ideolojik, politik ve örgütsel gelişme ile bugün partili kimlik düzeyini yakalamıştır.***

Devrimci teori, devrimci sınıf ve devrimci

örgüt! Komünist hareket bu üç temel boyut üzerinden bir siyasal örgütsel kimlik oluşturmuş, partileşme sürecini bu cephelerde belirgin mesafeler katederek bugün belli bir yere getirmiştir. Bu üç alandaki gelişmenin organik ifadesi olan bir komünist gelişim süreci, komünist hareketin teorik ve pratik başarısının tartışmasız kanıtıdır. Türkiye'nin son 30 yıllık sürecine önyargısız bakan herkes, bu üç temel niteliğin ilk kez olarak bir hareketin şahsında organik olarak ete-kemiğe büründüğünü görmekte bir güçlük çekmeyecektir. Bu sürecin kendine özgü, kendine uygun düşen bir kültür, bir ahlak, bir değerler sistemi yarattığını belirtmemiz ise gereksizdir.

Bu aynı zamanda geleneksel sol hareketimize damgasını vuran küçük burjuva kimliğe karşı kazanılmış bir başarıdır da. Bu nokta özellikle önemlidir. Bugün hala siyasal yaşamını sürdüren devrimci küçük burjuva akımların saflarında gerçekten işçi sınıf davası ve sosyalizme gönül vermiş çok sayıda devrimci kadro vardır. Komünist hareketin teorik ve pratik olarak sınanmış kimliği bu kadrolar için de bir çıkış noktasıdır. **İşçi sınıfı davası ve sosyalizm isteminde samimi olan her devrimci şimdi durumun yeniden değerlendirmek, doğru yerde durup durmadığını sorgulamakla karşı karşıyadır.**

Dürüst devrimciler ve devrimci işçiler;

Geleneksel örgütler hazır bir birikim ve mirası heba ederken, EKİM'in sıfırdan bir örgüt yaratmayı ve bugünkü birikim düzeyine ulaşmayı nasıl başardığı üzerine önyargısızca düşünmek sorumluluğu ile yüzyüzesiniz!

Komünist hareket bugün işçi sınıfı partisinin kuruluş kongresini toplama pratik sürecini yaşıyor. Proletarya davasına bağlı olanlar, devrimin ve sosyalizmin samimi takipçileri bu sürece ilgisiz kalamazlar. Devrim isteminde samimiyetin ve sosyalizme sadakatin bugünkü en temel göstergelerinden biri, proletaryanın ihtilalci komünist partisinin kuruluşuna omuz vermektir. Boş böbürlenmelerle, yüzeysel ya da aldatıcı göstergelerle avunmanın değil, proletaryanın komünist partisinin saflarında kavgaya atılmanın zamanıdır.

Devrimin samimi takipçileri ve sınıfın öncü kuşağı çağrımıza kulak vermelidir.

Devrimin ve sosyalizmin genel ve güncel sorunlarına ilgisiz kalamazsınız! İşçi hareketinin ve emekçi katmanların ihtiyaç duyduğu devrimci önderlik görevleri karşısında edilgen duramazsınız! Geri programlara ve geleneksel önyargılara mahkum olmak ve öyle kalmak zorunda değilsiniz. Artık proletaryanın devrimci çıkarlarının gerçek ve bilimsel ifadesi bir programa sahibiz. Gün bu program etrafında birleşme, bu programı ortaya çıkaran hareketin saflarında bütünleşme günüdür!

Düne göre sosyalizmin nihai zaferi açısından daha olgunlaşmış bir dünyadayız. Muzaffer bir Türkiye devriminin etkileri elbetteki coğrafyamızla sınırlı kalmayacaktır. Türkiye işçi sınıfının, Türkiyeli komünistlerin ve devrimcilerin sorumluluğu büyüktür. Bu tarihsel sorumluluğu yerine getirebilmenin gerekleri, bunun gerektirdiği tercihler üzerinde iyi düşünmeliyiz. Küçük kaygılar büyük bir kıvancı paylaşmamızın önünü tıkamamalıdır!

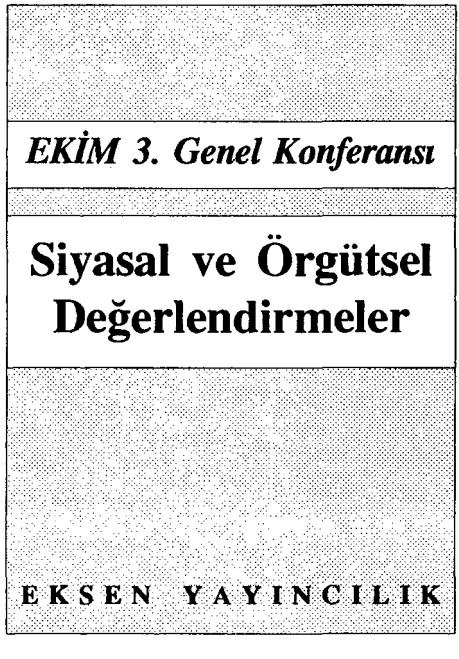
Herşey parti için!

Herşey parti kuruluş kongresi için!

Herşey devrimin ve sosyalizmin ancak parti ile elde edilebilecek zaferi için!

Tüm komünistler ve sınıfın devrimci öncüleri EKİM saflarına, komünist işçi partisi bayrağı altına!

Mart '98

İşçi devrimciler ne ölçüde doğru davranıyor?

İş sorunu üzerine

İşsizliğin had safhada olduğu günümüzde, siyasal sınıf çalışmamızın temel birimleri olan orta ve büyük ölçekli fabrikalarda iş bulmak, bu fabrikalara girmek bir hayli zor bir iş. Özellikle son yıllarda yapısı oturmuş bu tür fabrikalarda iş bulunduğunda bile girişte istenen prosedürü yerine getirmek gittikçe zorlaşıyor. Bu tür fabrikalarda iş bulduğunuzda genellikle bir form doldurtulur. Formda, en ince ayrıntısına kadar sizi tanımak için bir yığın soru vardır. Ve bir de özellikle "İşyerimizde bir tanıdığınız var mı", "telefon numaranız var mı" soruları sorulur. Telefon numarası oldukça önemlidir onlar için. Çünkü genellikle hemen işbaşı yaptırılmaz, "bir süre sonra size haber veririz" denir. Bu "bir süre", formdaki bilgileri test etmek içindir; telefon ise herşeyin garantisidir. Size ulaşabilecekleri bir telefon yoksa fabrikada bir tanışınızın olması gerekir. Bu ikisinden birini sağlamışsanız ve işyeri de sizin niteliklerinizde birini işe alacaksa büyük bir ihtimalle işbaşı yapabilirsiniz. Formdaki diğer bilgiler ve vereceğiniz belgelere çok da fazla bakılmaz o zaman.

Sıkça rastlarız. Fabrikada işe girmesi gereken yoldaşlarımız işe girememekten ya da iş bulamamaktan şikayet eder. Hedeflediğimiz fabrikalarda bazı dönemlerde iş bulmak gerçekten de mümkün olmayabiliyor. Fakat biz burayı bu hedefle sürekli bir ilgi konusu edersek göreceğiz ki, bu fabrikaların da işçi aldığı oluyormuş. Çünkü bu tür yerler sürekli bir işçi alımına değil dönemsel işçi alımına başvuruyorl. Bu dönemler de genellikle zam öncesi yapılan işçi kıyımından boşalan yerlere zam yapıldıktan sonra asgari ücretle işçi alma yönteminden kaynaklanıyor. Bu somut bir olgu. Bunun dışında bu tür fabrikaların her dönem işçi aldığı da oluyor. Fakat genellikle kalifiye aranıyor. Biz devrimci işçilersek, sadece bir alanda değil birçok alanda vasıf kazanma becerisini de gösterebilmek zorundayız. Bunu örneğin küçük atölyelerden birinde sadece bu vasfı kazanmak için girip çalışarak bile gösterebiliriz. Bu durumda gerçekten de iş arayan birinin iş bulması zor olmasa gerek.

Peki herşeye rağmen hedeflediğimiz fabrikalarda iş bulamıyorsak, örneğin işçi alım dönemlerinde değilsek ne yapacağız? Bu durumda da boş gezmek gerekmiyor. Özellikle büyük fabrikalar ya da organize sanayilerin çevresinde yığınla küçük atölye ve işletmeler bulunuyor. Bu tür yerlerde çalışma koşulları genelde ağır oluyor, fakat tersinden avantajları da var. 10-50 kişilik bir atölyede işçilerle kaynaşmak çok daha kısa zamanda mümkün olabiliyor. Sıkı dostluklar kurulabiliyor. Kaldı ki sadece oradaki işçiler üzerinden de bakmak gerekmiyor. Küçük de olsa bu tür atölyelerin kendisine yönelik bir faaliyet başlatabiliriz. Her işçinin doğal bir ortamı, sosyal bir yaşantısı var. Bu sosyal çevrelerin doğal bir parçası olmayı başardığımız zaman önümüze önemli bir çalışma ve ilişki alanı çıkabiliyor. Bu atölyelerde politikleştirebileceğimiz işçiler de var, belki değiştiremeyeceğimiz, aktif mücadeleye çekemeyeceğimiz ama insani anlamda iyi dostluklar kurabileceğimiz kişilikte işçiler de...

Hedeflediğimiz alanda iş bulamadığımız zaman bu tür yerlerde işe girmenin bize sağlayacağı bu tür imkanlar dışında daha çok şey sıralanabilir. Örneğin işsiz kalıp harekete mali yük olmaktan kurtuluruz. Fakat daha da önemlisi sınıf çalışmamızın hedeflerine ulaşmamızda bize sağlayacağı kolaylıklardır. Ne olabilir? Mesela hedeflediğimiz fabrikada iş bulduğumuzda daha kolay işe girmenin imkanlarını bu süreçte yaratabiliriz. Herşeyden önce atölyenin kendisi bir referanstır. Veya telefon sorununu, atölyede çalıştığımız süreçte iyi bir dostluk kurduğumuz bir işçi üzerinden çözebiliriz. Ya da buradaki işçiler üzerinden fabrikadan da "bir tanıdık" bulabiliriz vb. Yeterki biz o atölyeye girerken temel hedeflerimizi gözeterek çalışalım. Buraların bize sağlayacağı binbir türlü olanak vardır.

İş bulmak, işe girmek bu kadar "zorken" işten çıkarılmak neden kolay acaba? Diyelim ki hedeflediğimiz bir fabrikada işbaşı yaptık. Hedefimiz, siyasal çalışmamızın gereklerini yerine getirene kadar bu fabrikada çalışmayı, atılmamayı başarabilmek olmalıdır. Oysa geleneksel yargı, "devrimci bir işçi bir fabrikada çok fazla barınamayandır" şeklindedir. Elbette bu kadar kabaca dile getirilmi-

yor. Fakat pratik, siyasal faaliyet adına bu yargı çerçevesinde yaygın olarak hareket edildiğine tanıklık ediyor. En ufak bir sorunda ustabaşılarla, kişiliksiz işçilerle takışmak; bir sorun üzerinden (yemek, ücret, fazla mesai vb.) bireysel çıkış yapmak vb. işçilerin gözünde gerçek bir öncü işçi/ tutarlı bir işçi olmak için yapılıyor olsa da, genelde dönüp bizi vuran davranışlara dönüşüyor. Elbetteki bu tür tutumların alınması gereken durumlar da sözkonusu olabilir. Örneğin işçiler sizi "hakkını yedirmeyen, sözünün eri" bir işçi olarak artık benimsemişler. İnsani olarak bozulmayanları sizin atılmanıza tepki duyacak duyarlılıktalar. Eğer fabrika içerisinde etkin bir çalışmanız, bir örgütlülüğünüz varsa bu tepki eylem biçiminde somut bir biçim de alabilir vs. Böyle bir durumda işveren ya da adamlarından birinin size veya işçilerin geneline yönelik bir saldırısında (hakaret, sataşma, dayatma, vb.) ilk tepkiyi öncü işçi olarak sizin koymanız gerekebilir. İşten atılmanızla sonuçlansa bile fabrikadaki etkinliğiniz giderek daha da artacaktır, vb.

Bunlar elbetteki mutlaklaştırılarak anlaşılmamalıdır. Öyle durumlar olabilir ki geri adım atmasını bilmek de yararlıdır. Önemli olan bunu işçilerin gözünde edindiğiniz mevzileri/ yeri kaybetmemekle birleştirmeyi başarabilmektir.

Bunlar bir yana, işten çıkarılmanın sebepleri böyle de olmayabiliyor. O kadar zorlukla girdiğimiz işyerinden atılmak pek de önemsenmiyor. Bu önemsememenin gerisinde herşeyden önce sınıfsal bir zemin var. Hiçbir işçi bir ay çalışıp üç ay boş gezemiyor. Şöyle veya böyle bir iş bulup çalışıyor. Bu, yeri geliyor başka bir fabrika oluyor, yeri geliyor bir atölye ya da çaycılık, lokanta işi, hamallık vb. oluyor. Çünkü o, işsiz kaldığında kendisinin ve ailesinin aç kalacağını bilerek hareket ediyor. Yani çalışmak gibi bir zorunluluğu, aç kalmak gibi bir özgürlüğü var. Peki işçi devrimci olduğunu iddia edenlerin, bu olguyla uzak-yakın bir ilişkilerinin olmadığını düşünmelelerine ne demeli? Kendini bundan muaf tutanlar, aslında burjuva sınıfın "üretmeden tüketmek" ayrıcalığına ortak koşuyorlar demektir. Bu sınıfın şöyle veya böyle bir eklentisi oluyorlar demektir. Bu tür insanlar bilerek veya bilmeyerek harekete iki yönden zarar veriyorlardır. İlkin; hareketin olanaklarından belki niyet olarak değil ama nesnel olarak yararlanma gibi bir tutuma düşerek. Yani bir tür faydacılığa. İkinci olarak da hareketin onlara dayanarak bir alanda/fabrikada/ birimde mesafe alma planını boşa çıkararak. Çünkü çalışmaları istikrarlı olmamaktadır. Hem öncü bir işçi olmak hem de işten atılmamayı başarmak önemli değildir. O bir işçi değil ki! İşten atıldığında aç kalmayacak, parasız kalmayacak diye bakıyor. Böyle olunca da hareketin hedef alana yönelik bir istikrarlı çalışması boşa çıkıyor. Kendine göre devrimci çalışma yapmaktadır. Geleneksel yargının "devrimci işçi"liği ya, "işten atılsam ne olacak" diye bakılabiliyor. Bu nedenle de "neden işinin ehli bir işçi olup patrona daha fazla kazandırayım" diyerek, işten kaytarmak tutumlarına düşülebiliyor.

Oysa işçilerin gözünde öncü işçi olmayı başarmak, "işinin ehli bir işçi" olmayı duyarlı, sorunlarına sahip çıkan, hakkını arayan, dürüst vb. bir insan olmakla birleştirebilmekten geçiyor. İşçilerin sözünüzü dinlemesini istiyorsanız, sizi kaale almasını istiyorsanız bunları gözetmeniz gerekiyor. İşçilerin sizi aydın bir işçi olarak görmesi bunlarla başarılabilir. Sadece aydın olmak, ama öte taraftan bir işçinin doğallığından uzak olmak, bu bir işçi sınıf devrimcisinin işi olamaz. Aydın olmayla işçi olmayı birleştiremeyenlerin sınıfı anlamakla da onu kazanmakla da hep aralarında tüketemeyecekleri bir mesafe vardır. Böyleleri ya sınıf tarafından onun içindeki burjuva ideolojisine, alışkanlığına, kültürüne, ahlakına kazanılırlar ya da sınıfa tepeden bakmalarının, böylelikle de onunla bütünleşememelerinin bir sonucu olarak savundukları sınıf ideolojisini bir tarafa bırakarak safları terk ederler.

Fabrika çalışması yürüten tüm yoldaşlarımız, kendilerini bu gözle sorgulamalıdırlar. Sorunumuz bir öncü işçi gibi fabrikada çalışabilmektir. Sınıf hareketi durgun geçen bir dönemin ardından yeni yeni çıkış eğilimi gösteriyor. Bu, bugün girdiğimiz fabrikalarda istikrarlı ve sonuç alıcı bir çalışma ve sabrı gerektiriyor. Bu, boş gezmenin dayanağına dönüştürülmemeli, tersine, iğneyle kuyu kazma ısrarı ve sabrının nedeni olmalıdır. Kaldı ki siyasal sınıf faaliyetimizin bugün geldiği düzeyin ihtiyaçları da devrimci bir öncü işçi olarak çalışmayı gerektiriyor. Örneğin sendikalarda, demokratik kitle örgütlerinde sözümüzün geçmesi, etkimizin sağlanması bununla sağlanabilir. Bugün sendikalarda vb. yerlerde devrimci bir hareketin/partinin adını değil, politikasını savunan işçisinin sözü geçiyor. Doğallığıyla bu, o adın etkisinin de gün gün sağlanmasına yol açacaktır. İşte bütün bunlardan ötürü işçi sınıfının komünist partisinin olumlu anlamda aydın işçi olmayı başarmış olan yaratıcı sınıf devrimcilerine ihtiyacı var.

A. JİYAN

Bir fabrika çalışması deneyimi ve dersleri

Fabrika çalışmasında derinleşip kökleşmek uzun soluklu sonuç alıcı bir faaliyeti örgütlemek herşeyden önce sağlam bir ideolojik kavrayışı, buna paralel olarak girilen yeni dönemin (partili düzeyin) sorumlulukları ve ihtiyaçları çerçevesinde konumlanmayı gerektirir. Bu yönü eksik bıraktığımız zaman faaliyette bir daralmaya ve kolaycılığa meyletmemiz, dar pratik içerisinde sıkışmamız kaçınılmaz olacaktır. Fabrika çalışmasında önceden bir bilinç açıklığına sahip olmak, bize fabrikada derinleşmeyi ve sonuç alıcı bir faaliyeti örgütlemeyi sağlayacaktır. Bu sebeple fabrika çalışmasında yararlı olacağını düşündüğüm deneyimleri aktarmak istiyorum.

Sağlıklı bir fabrika çalışması gerçekleştirmenin zorunlu ön koşullarından biri, fabrikayı ve fabrikadaki işçi kitlesini iyi tanımaktır. İyi bir gözlemci olmayı başarabilmek çalışmamızda bize kolaylıklar sağlayacaktır. Fabrikada yaşanan sorunlar patronun saldırıları, yaşanan mücadele deneyimlerini vb. tahlil edip anlamak, bize etkili bir teşhir olanağı sağlayacaktır. Fabrikadaki işçi kitlesinin eğilimlerini, hangi sorunlara karşı daha duyarlı olduğunu, ülke ve dünyada yaşanan olaylara karşı duyarlılığını, düzen partilerine bakışını, devrimci politikaya yaklaşımını vb. gözlemleyip tahlil etmek, fabrikadaki işçi kitlesine müdahalede başarılı olmamızı sağlayacaktır.

Fakat tüm bu bize yararlı bilgileri almaya çalışırken çok ustaca davranmalıyız. Konuşmaların, sohbetlerin, diyalogların doğallığı içerisinde öğrenmeye çalışmalıyız tüm bunları. Karşımızdaki işçiyi soru yağmuruna tuttuğumuz zaman hem böyle birşey ona tuhaf gelmekte, hem de onu rahatsız etmektedir. Kendi pratiğimden aktaracak olursam, bir işçiye fabrika hakkında 3-4 tane soru peşpeşe sorduğumda bana, "hayrola fabrikayı mı satın alacaksın?" dedi. Ben böyle bir tepki beklemiyordum. Amacım bir an önce fabrika hakkında bilgi toplamaktı. Fabrika çalışmasında kökleşmek ve sonuç almayı başarabilmek için tutmamız gereken bir diğer halka ise, sabırlı, uzun soluklu olmayı başarabilmektir. Kısa vadede yüklenmek, çözüm olmaya çalışmak, niyetimiz ne olursa olsun, faaliyetimizi kesintiye uğratacaktır. İşçilerle yaygın bağlar kurmadan, onların sosyal ortamlarına girmeden ve onların güvenini kazanmadan, bir şeyler yapma eğilimine düşmemeye dikkat etmemiz gerekir. Sırf kişilik olarak güven vermemiz yeterli olmamaktadır. Siyasal olarak da güven vermeyi başarabilmeliyiz. İşçilere "yaşanan sorunlara karşı bir şey yapalım" dediğimiz zaman, onlara "bu arkadaş nasıl yapmak gerektiğini biliyor" dedirtebilmemiz gerekiyor. Eğer işçilere siyasal güven vermemişsek, hadi arkadaşlar bir şeyler yapalım dediğimizde, işçiler de, bu adam başımıza iş açacak, pisi pisine işten atılacağız diye düşünebilirler. Buna bir örneği yine kendi pratiğimden verebilirim; MHP eğilimli bir işçiyle sohbet ediyordum. İşçi "vatan, millet" edebiyatından etkilenmiş biriydi. Biz bu ülkenin evlatlarıyız, bu ülke bizim türünden bir şeyler söyledi. Ben de kendisine vatanın özelleştirmeler yoluyla karış karış satıldığını söyledim, mademki vatanını bu kadar seviyorsun neden karşı çıkmıyorsun, diye sordum. 30-40 yaşlarında Alevi bir işçi daha sonra beni çağırarak; bu iş böyle yapılmaz, onlarla bu konuları niye konuşuyorsun, diyerek uyardı. Sonra da bana önce insanları tanımak gerektiğini ve öncü duyarlı insanlarla biraraya gelip bir komite kurmak gerektiğini söyledi. Aksi takdirde hemen işten atılırsın diyerek de uyardı. Beni uyaran işçinin tepkisi bir ölçüde kendi bireysel korkusu ve bilinç çarpıklığının bir dışa vurumu olsa bile, belli bir gerçeklik payı da taşımaktaydı.

Çalışmakta olduğum bölümde Kürt ve Alevi işçilerin belirli bir ağırlıkta olması, bu insanların etnik ve mezhepsel ezilmişliklerinden kaynaklanan politizasyonları bir an için beni heyacanlandırıp bir şeyler yapma eğiliminin oluşmasına yol açtı. Hemen bu insanlarla bir komite çalışması başlatıp, fabrikadaki işçi kitlesini harekete geçirmeye çalıştım. Fakat kısa

bir zaman dilimi içerisinde bu tarzda bir çalışmayla sonuç almamıyacağını, bizzat ilişki içerisinde olduğum insanlar üzerinden gördüm. Bu insanlar şu an için komite çalışması yürütecek nitelikte değillerdi. Çünkü şu an öne çıkacak, sorumluluk alacak bir düzeyde değiller. Kuşkusuz komite çalışması yürütecek nitelikteki insanlar hazır bir şekilde bulunmayacaktı. Benim düştüğüm yanlış zemin ise, ilişki de olduğum insanların üstünlüklerini, zayıflıklarını, eğilimlerini, yani konum ve ihtiyaçlarını doğru tespit edip buna yönelik politikalar geliştirerek bu insanların öne çıkmasını sağlayamamaktı. Örneğin bu insanların Kürt ve Alevi olmasından kaynaklanan politizasyonu, diğer işçi kitleleriyle birleşmelerinde ortak hareket etmelerinin önünde bir engel teşkil etmekteydi. Ben bu eğilimlerine vurmadığım, bölünmez bir sınıf olduğumuzu, birlikte hareket etmezsek kazanamayacağımızı yeterince kavratamadığım oranda, bu eğilim mücadelenin önünü açmak bir yana önünü tıkayan bir engele dönüşecektir. Gelinen yerde fabrika çalışmasında bazı eğilimlere düşmemeye dikkat etmemiz gerekmektedir. Birincisi, acele edip, bir anda yüklenip, bir şeyler kotarma eğilimidir. İkincisi ise, uzun soluklu bir faaliyet yürüteceğim diye bu kez tersinden kendiliğindenci bir eğilime düşmemektir. Kuşkusuz ki komünist bir devrimcinin gelişmeler karşısında heyacan ve sabırsızlık olmasında anormal bir durum yoktur, aksine eğer bir bilinç açıklığı varsa olumlu bir işlev görmektedir.

Yakalanması gereken çözücü halka, girmiş olduğumuz özel evrenin anlamını kavramak, sorunlara ve sorumluluklara yoğunlaşmaktır. Eski çalışma tarzını aşmayı başarabilmeli, partili çalışma tarzında ustalaşmayı sağlayabilmeliyiz. Çalışmayı tek tek ilişkiler üzerinden yürütmek, bunlara bülten, MYO, PYO verip kendi içerisinde dönüştürmeyi ummak, eskiyi tekrarlamak, onu aşamamak anlamına gelmektedir. Fakat biz tek tek insanlar üzerinde de yoğunlaşmayı onları dönüştürüp kazanmayı başarabilmeliyiz. İlişkide olduğumuz insanları, sınıfı birleştirme ve devrimcileştirme süreci içerisinde kazanabilmeliyiz. Aksini tekrarlamak, kısır bir döngü içerisinde sıkışmak ve partili düzeyin hakkını verememek anlamına gelecektir. Bu bilinç ve sorumlulukla sürece yüklenmeliyiz.

A. POYRAZ

Çiğli İşçi Kurultayı şenliği

Çiğli İşçi Kurultayı'nın tanışma şenliği yapıldı. Ağırlıklı olarak EMEP'li işçilerden oluşan etkinliğin genel havası cansız ve ruhsuzdu. Yapılan konuşmalarda Çiğli işçilerinin sorunları ve örgütlenmenin gereği ortaya kondu. Konuşmalara ilgi oldukça azdı. Tiyatro gösterisi, skeçler ve müzik grubunun programı ilgi topladı. Kurultay çalışmasının sorunları ve ulaştığı aşama ile ilgili bir tartışma yapılmadı. Tümtis Sendikası şube başkanı düzeyinde etkinliğe katıldı ve bir konuşma yaptı. EMEP'in sınıf hareketine dönük politikalarını genel olarak anlatan konuşmacı, kitlenin işyerlerine döndüklerinde daha etkili bir çalışma yürütmesini isteyerek konuşmasını tamamladı. Bu konuşmadan çıkan sonuç şudur. Alt kademe "dürüst" sendikacılara bağımlı olarak yürütülen sınıf çalışmasında istenen gerçekleşmemiştir. Bu nedenle taban örgütlenmelerine vurgu yapılmaktadır.

Bu etkinliğe katılan kitlenin genel yapısı ağırlıklı olarak genç, Kürt ve Alevi idi. Program, bu kesimlerin siyasal duyarlılıkları ve devrimci siyasete yatkınlıkları dikkate alınarak düzenlenmişti. EMEP'in daha önceki işçi toplantılarında sağcı-islamcı işçileri ürkütür gerekçesiyle sansürledikleri Kürtçe şarkılar, halaylar, zafer işaretlerine izin çıkmıştı,

3 S taleplerini önplana çıkaran konuşmalarda, bu hakların mevcut yasalarda varolduğu, ancak bu talepler için verilecek mücadelenin siyasal taleplerle birleştirilmesi ve emeğin iktidarının hedeflenmesi gerektiği vurgulandı. Gündemdeki emperyalist savaş tehditi ve emekçilerin bu savaşın faturasını ödemeyi reddetmesi gerektiği anlatıldı. Konuşma yapan işçiler işyerlerindeki örgütlenme mücadelesinin sorunlarını genel yönleriyle anlattılar.

Programın sonunda işçi sınıfının mücadele tarihinden kesitler sunan bir slayt gösterisi yapıldı.

Çiğli'den komünist bir işçi

Türk Metal Habaş'ta ne yapar?

Sermaye sınıfı azgınca sömürebilmek için karşısında devamlı örgütsüz bir sınıf ister ve sınıfın varolan örgütlülüklerinin de içini boşaltarak onu işçilerin gözünde gereksiz bir şeye dönüştürmeye çalışır. Ancak bu sayede dizginsiz, kuralsız vahşi bir sömürüyü hayata geçirebilir. Bunun için hain sendika ağaları eliyle sendikalarımıza hakim olmaya da çalışır.

Sendikalarımızı içerden kendisine işbirlikçiler bularak ele geçirir. Onlara yağlı kemikler vererek kendisinin çıkarlarını korumasını ister. Ve bizim mücadele silahımızla bizleri vurmaya çalışır. Gelinen yerde buna somut bir örnek ise çalışmakta olduğumuz Habaş'da örgütlü olan Türk Metal'dir. Bu sendika tam bir patron örgütü gibi çalışmaktadır. Patronun çıkarına zarar verecek bir olaya patrondan önce onlar müdahale etmektedirler.

Fabrikaya taşeron, sözleşmeli, idari kadrolu işçi alınarak sendikal örgütlenmenin altı oyulmaya, işçiler arasında rekabet ve bölünme derinleştirilmeye, ücret, sosyal vb. haklar tırpanlanmaya çalışılıyor. Fakat bu işbirlikçiler kıllarını bile kıpırdatmıyorlar. Patron ise bundan cesaret alarak işçileri zorla sendikadan istifaya zorlamakta ya istifa edersin ya da çıkışını veririz diye tehdit etmekte, buna rağmen sendika hiçbir karşı koyuşta bulunmamaktadır. "Biz ne yapabiliriz, söyledik onlara istifa etmeyin diye, bizi dinlemediler" diyerek, "elimizden geleni yaptık" düşüncesini yaratmaya çalışmaktadırlar. Oysa ki gerçek bir sınıf sendikası bu saldırıların işçileri bölmek, örgütsüzleştirmek ve daha beter kölelik koşullarında çalıştırmak için yapıldığını bilir ve buna göre patrona karşı duruşunu örgütler. Patrona geri adım attırmak için bütün güç ve imkanlarını seferber eder, gerekli eylemleri devreye sokar.

İşyerimizde neredeyse her gün iş kazaları yaşanmakta. Yaralanmakta, sakat kalmakta hatta ölmekteyiz. Fakat sendika buna hiçbir tepki göstermemektedir. Bundan güç alan patron ise daha da pervasızlaşarak fabrikada doğru dürüst ilk müdahaleyi yapacak bir ambulans bile bulundurmamaktadır. Sendikanın bu olaya tepki göstermesi gerekirken sesini çıkartmaz. Üstelik bu olaya tepki gösteren, ambulans alınması için imza kampanyası başlatan işçi arkadaşlarımızı "siz kim oluyorsunuz da imza topluyorsunuz" diyerekten tehdit eder. Bir de utanmadan "topladığınız imzaları bize getirin biz veririz" diyerek ne kadar arsız ve ikiyüzlü olduğunu gösterir. Onların toplanan imzaları almak istemelerindeki asıl neden hiç de ambulans getirtmek filan değil. Patrona "sen hiç merak etme işçiler bizim denetimimizde" mesajını vererek yağlı kemik kopartmanın hesabını yapmaktadırlar. Bir diğer yanı ise işçilerin onlardan bağımsız hareket etmesini engellemek.

Fabrikamızda çıkan yemekler ağır sanayide çıkması gereken yemeklerle uzaktan yakından alakası yoktur. Bırakalım onu, yenmeyecek kadar kötü ve kalori değeri düşüktür. Yediğimiz yemekle o ağır koşullara dayanmak çok güç, buna rağmen sendikadan çıt yok. Ses çıkarmadıkları gibi kötü çıkan yemeklerin neden kötü çıktığının teorisini yapmaktalar. Haklarımızı savunacaklarına patronun özürcülüğüne soyunmaktalar. Neymiş, aşçı yapamıyormuş, kışın sebze bulunmuyormuş, bu yüzden yemeklerin tadı kötü oluyormuş. Peşinden de ekliyorlar, bazı fabrikalarda daha kötüymüş, burada gene onlarınkine göre daha iyiymiş vb. Yani beterin beteri var, sesinizi çıkartmayın, halinize şükredin demek istiyorlar.

Tüm bu yaşadıklarımız bizim dağınıklığımızdan, örgütsüzlüğümüzden kaynaklanmaktadır. Bizler sendikalarımıza sahip çıkamadığımızdan dolayı sendikalarımızın başına çöreklenmiş işbirlikçi hainler patronla kolkola istedikleri gibi at oynatmaktadırlar.

İnisyatifi kendi ellerimize almak bize bağlı. Birçok arkadaşımız bir şeyler yapmak istemekte, fakat yalnız kalırım korkusuyla bu kölelik koşullarına boyun eğmektedir. Bu güvensizliği kırmanın yolu gücümüzü örgütlemekten geçer. Aşılmıyacak hiçbir engel yoktur. Yeter ki biz yola çıkalım ve kararlı olalım.

Habaş işçileri/İzmir

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Emekçi kadınları parti saflarında örgütlemeliyiz

Kadının kurtuluşu, sınıfın öncü kurmayı partinin örgütlenmesiyle ve sosyalizm kavgasının daha güçlü yürütülmesiyle diyalektik olarak bağlıdır. Komünist hareketimizin partileşmeye adım adım yürüdüğü bir süreçte proleter, emekçi kadınların örgütlenmesi daha bir önem kazanıyor.

1886'da dokumacı kadın proleterlerin fabrikalardan göğe savurdukları çığlıklarına sahip çıkıyoruz. Partimiz tüm proleter emekçi kadınların da sesi soluğu, özgürlüğü olacaktır.

Hergün 8 Mart, hergün kavga!

Emekçi kadınlar, proleter kadınlar komünist işçi partisinin kızıl bayrağı altına!

Ankara Merkez Kapalı Cezaevinden
EKİM tutsakları

8 Mart 1886'da
40 bin kadardım
dokumacı kadınlarla

1910'da
Tarihte yazıldı adım
Bir gün kazandım
Ve 364 günü kazanmak için
Ve ölen dokumacı kadınları
anmak için.

1917 Rusya'sında
uzun yürüyüşü başlattım
Tarihi bir kez daha yazmak için.

Ve esareti kazıyıp
dişimle
tırnağımla
yok etmek için
yürüyorum hala
YÜRÜYECEĞİM..

Daha fazla kar için daha fazla kan!

Habaş mezbahanesi can almaya devam ediyor

Bölgemizde ve ülkede çalışmakta olduğumuz metal sektöründe yaşanan iş kazaları günlük sıradan olaylar halini almaktadır. Nerdeyse her gün onlarcamız yaralanmakta, sakat kalmakta hatta ölmektedir. Buna rağmen durum değişmemektedir. Yaşadığımız bu sistemde insan hayatının, hele işçi hayatının zerre kadar değeri yoktur. Göz göre göre üçer beşer ölüme yollanmaktayız. Yaşanan olaylar önceden önlenebilecek olmasına rağmen, gözünü kar hırsı bürümüş patronlar masraf olmaması için önlem almayıp düpedüz cinayet işlemektedirler. Daha geçenlerde Habaş'ta ocağın kapağındaki delik tamir edilmediği için patlama oldu, ikisi ağır 11 işçi kardeşimiz yaralandı. Bu olaydan 3 gün sonra işe ilk girdiği gün emniyet kemersiz çatıya çıkartılan bir işçi kardeşimiz çatıdan düşerek yaşamını yitirdi. Patronun uşakları ise bizleri suçlayaraktan işledikleri cinayeti örtbas etmeye çalıştılar. Neymiş, yeterince dikkat etmiyormuşuz, doğru dürüst çalışmıyormuşuz... Bunlara benzer bir sürü yalanla bizleri suçlu göstermeye çalıştılar. Oysa ki biz biliyoruz ki daha fazla döküm alınıp daha fazla üretim yapılsın, patronun kasası dolarla-markla dolsun diye hiçbir güvenlik önlemi alınmadan ocaklarda çalıştırılmaktayız. Üstelik kazalar yaşandığı zaman hastaneye yetiştirecek doğru dürüst ambulans bile bulundurmamaktadırlar. Olanı ise, ne çalışmakta ne de ilk müdahaleyi yapacak doktor ve tıbbi malzeme bulunmaktadır.

Biz ise yaşanan bu olaylara kimimiz kaza, kimimiz kader deyip geçmekteyiz. Kimimiz ise biz işçiyiz ne yapabiliriz ki deyip boyun eğmekteyiz. Tüm yaşanan bu olaylar ne kazadır ne de kader, tastamam cinayettir. Biz sesiz kaldıkça kana doymaz patron daha da pervasızlaşmaktadır.

Habaş'tan komünist bir işçi/İzmir

Gazi'de kitlesel gösteri

Faşist sermaye devletinin Gazi katiamının üzerinden üç yıl geçti. 23 Mart '95'e girerken çeteleşmiş sermaye düzeninin kontr-gerillaları tarafından Gazi mahallesinde üç kıraathane taranmıştı. Çetelerin bu saldırısında bir Alevi dedesi yaşamını yitirmiş, birkaç kişi de yaralanmıştı. Bu olaya Gazi halkı büyük bir tepki göstermiş ve günlerce sürecek bir direniş başlatmıştı. Faşist sermaye devleti beklemediği bu militanca direniş karşısında çaresizce Gazi halkının üzerine kurşun yağdırarak 17 kişiyi daha katletmişti. Bu katliamı protesto etmek için sokaklara dökülen Ümraniye 1 Mayıs mahallesi halkına da kolluk güçleri saldırmış, burada da 5 kişi şehit düşmüştü.

12 Mart Gazi şehitlerini anma gününde sabah saatlerinde yoldaşımla birlikte Gazi'ye gitmek üzere yola çıktık. Gazi arabalarının geçtiği durakta yaklaşık iki saat kadar bekledik. Ancak Gazi Mahallesi'ne giden hiçbir arabaya rastlayamadık. Daha sonra anladık ki, faşist sermaye devleti başka semtlerden Gazi'ye gelecek halkı engellemek için arabaların güzergahlarını değiştirmiş, bir çoğunu da iptal etmişti. İki araç değiştirerek Gazi'ye vardık. Mahalle tam bir polis ablukası altındaydı. Binlerce resmi ve sivil polis panzerlerle barikat kurmuşlardı. Sıkı bir aramadan sonra saat 11'de doğru halkın toplandığı alana vardık.

Anmaya yaklaşık 15 bin kişi katıldı. '97 12 Mart'ını ikiye katlayan bu katılım şunu gösteriyor: Çeteleşmiş faşist sermaye devleti yaptığı "1000 operasyon"lara; işkenceye ve gözaltında kayıplara; Metin Göktepe olayında olduğu gibi estirdiği yargı terörüne; emekçilere, gençliğe yönelik baskılarına; Kürt halkına karşı yürüttüğü kirli savaşa rağmen kitle hareketinin önüne geçemiyor. Halk Susurluk'ta maskesi düşen devlete olan tüm inancını yitirmiş ve gittikçe mücadele saflarında toplanmaktadır.

Ekimci bir işçi/İstanbul

Birgi Mefar direnişi

Mefar 180 işçinin çalıştığı ilaç firmalarına fason çalışan bir fabrika. Aynı bina içerisinde Bilgi adı altında ilaç yan sanayi ürünleri üretiliyor (ampul ve küçük ilaç kavanozları) bu bölümde 70 kadar işçi çalışıyor. Fabrikada 10 yıl öncesinde Laspetkim-İş ve Kristal-İş örgütlüymüş, patronun saldırısı ile sendikaları tasfiye edilmiş. Fabrika işçilerinin çoğunluğunu bayan işçiler oluşturuyor. Mefar'da sendikalaşma çalışması üç ay önce başlamış. İşveren sendikal örgütlenmeden haberdar olunca 12 işçiyi işten atıyor. İşten atılan işçiler fabrika önüne kurdukları çadırda 16 Şubat'ta direnişe geçiyorlar.

Mefar işçileri Lastik-İş Kartal şubesinde örgütlendiler. Direnişteki işçilere kendi işyerlerindeki işçilerden destek alamadılar. Üretim devam etti. İşveren çalışan işçilere yoğun baskı yaptı. Bu nedenle sendikadan istifalar yaşandı. Direnişin başarıya ulaşmasının en önemli ayağı üretimin durdurulmasıdır, bunun için içerde çalışan işçilerin direnişe desteğinin alınması gerekiyor. Bu amaçla direnişçiler akşamları çalışan işçilerle diyaloga geçerek ikna etmeye desteklerini almaya çalıştılar. Bu çaba oldukça düzensiz ve sınırlı oldu. Görüşülen işçilerin tepkisi olumsuz oldu. "Siz atıldınız, bizi de atırmak mı istiyorsunuz" tepkisiyle karşılaştılar. Şu çok açıktı: Direniş kazanımla sonuçlanırsa tüm işçiler kazanmış, kaybedilerse de tüm işçiler kaybetmiş olacaktı.

Direnişe çevre fabrikalardan iyi bir destek geldi. Özellikle Aymasan işçileri her gün öğlen çıkışında direnişçileri ziyarete ettiler. Belediye işçileri, Aksan işçileri destek verdiler. Gebze'de bulunan Henkel fabrikasının işçileri destek ziyaretinde bulundular.

24 Şubat'ta Rıdvan Budak direniş yerini ziyaret etti. Her zamanki beylik sözlerini söyleyip işverenle görüşme yaptı. Görüşme sonunda depo bölümünde çalışan 2 işçi dışında 10 işçi işbaşı yaptı Bu arada sendikalaşma süreci de yasal çerçevede devam edecek. 2 işçinin işe geri dönmemesine de tazminatlarını almaları gerekçe olarak gösteriliyor. Asıl amaç ise depo bölümünün fabrika dışında bir yere taşıyarak bu bölümün taşerona vermektir.

Bu anlaşma sonrası fabrika önündeki direniş sona erdi. İşverenin geri adım atmış olmasına rağmen, bu süre içinde ve sonrasında saldırılarını sürdürmeye devam edeceği inancı işçilerde hakim.

F. Engin/İstanbul

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Ücretli emeğin ortalama fiyatı, asgari ücret, yani emekçiyi bir emekçi olarak yaşatmak için mutlaka gerekli geçim araçları miktarıdır. Demek ki, ücretli emekçinin kendi emeği aracılığı ile mülk edindiği şey, yalnızca salt kendi varlığını sürdürmeye ve yeniden üretmeye yeter. Biz emek ürünlerinin bu kişisel mülk edinilmesini, insan yaşamının devamı ve yeniden-üretimi için yapılan ve geriye başkalarının emeğine komuta edecek hiç bir fazlalık bırakmayan bu mülk edinmeyi hiç bir biçimde kaldırmak niyetinde değiliz. Bizim ortadan kaldırmak istediğimiz tek şey, içerisinde emekçinin salt sermayeyi artırmak için yaşadığı ve yaşamasına ancak egemen sınıfın çıkarının gerektirdiği ölçüde izin verilen bu mülk edinmenin sefil karakteridir.

Demek ki, burjuva toplumda, geçmiş, bugüne egemendir; komünist toplumda ise, bugün, geçmişe egemendir. Burjuva toplumda, sermaye, bağımsız ve kişiseldir, oysa yaşayan birey bağımlıdır ve kişisel değildir.

Ve bu durumun kaldırılmasına, burjuvazi, kişiselliğin ve özgürlüğün kaldırılması diyor! Ve haklı da. Burjuva kişiselliği, burjuva bağımsızlığı ve burjuva özgürlüğü kuşkusuz hedefleniyor.

Özgürlük ile, mevcut burjuva üretim koşulları altında, serbest ticaret, serbet alım ve satım kastediliyor.

Ama eğer alım ve satım yok olursa, serbest alım ve satım da yok olur. Serbest alım ve satım konusundaki bu sözlerin, ve burjuvazimizin genel olarak özgürlük konusundaki bütün öteki "cesur sözcükleri"nin eğer bir anlamı varsa, ancak kısıtlanmış alım ve satım karşısında ortaçağın kösteklenen tüccarları karşısında bir anlamı vardır; yoksa, alım ve satım, burjuva üeretim koşullarının komünistçe kaldırılması karşısında hiç bir anlam taşımaz.

Özel mülkiyeti ortadan kaldırma niyetimiz karşısında dehşete kapılıyorsunuz, oysa özel mülkiyet sizin mevcut toplumunuzda nüfusun onda-dokuzu için zaten ortadan kalkmıştır; birkaç kişi için varoluşu, tamamıyla, bu onda-dokuzun ellerinde varolmayışından ötürüdür. Demek ki, siz bizi, varlığının zorunlu koşulu toplumun büyük bir çoğunluğunun mülksüzlüğü olan bir mülkiyet biçimini ortadan kaldırmaya niyetlenmekle suçluyorsunuz.

Tek sözcükle, bizi, mülkiyetinizi ortadan kaldırmaya niyetlenmekle suçluyorsunuz. Elbette; bizim niyetimiz de zaten budur.

Emeğin artık sermayeye, paraya, ya da ranta, tekelleştirilebilecek toplumsal bir güce dönüştürülmeyeceği andan itibaren, o andan itibaren, kişiselliğin yokolduğunu söylüyorsunuz.

Öyleyse, itiraf etmelisiniz ki, "kişisel" demekle, burjuvadan, orta sınıf mülk sahibinden başkasını kastetmiyorsunuz. Bu kişi, gerçekten de, ortadan kaldırılmalı, ve olanaksızlaştırılmalıdır.

Komünizm kimseyi toplumun ürünlerini mülk edinme gücünden yoksun bırakmaz; yaptığı tek şey, onu, böyle bir mülk edinme aracılığıyla, başkalarının emeğini boyunduruk altına alma gücünden yoksun bırakmaktır.

Özel mülkiyetin kaldırılmasıyla her türlü çalışmanın duracağı ve genel bir tembelliğin kök salacağı itirazı öne sürülmüştür.

Ona bakılırsa, burjuva toplumun aylaklık yüzünden çoktan yerlebir olması gerekirdi; çünkü çalışanlar hiç bir şey edinemiyorlar, bir şeyler edinenler ise çalışmıyorlar. Bu itiraz bütünüyle, sermaye olmayınca artık ücretli emeğin de olamayacağı safsatasının bir başka ifadesinden ibarettir.

Maddi ürünlerin komünistçe üretilme ve mülk edinilme biçimine yöneltilen tüm itirazlar, aynı şekilde, zihinsel ürünlerin komünistçe üretilme ve mülk edinilme biçimine de yöneltilmiştir. Burjuva için sınıf mülkiyetinin yok olması, nasıl bizzat üretimin yok olması demekse, sınıf kültürünün yok olması da, kendisi için, her türlü kültürün yok olmasıyla aynı şeydir.

Yitmesinin onu yasa büründürdüğü bu kültür, büyük çoğunluk için, bir makine gibi hareket etme eğitiminden ibarettir.

Ama bizim burjuva mülkiyeti kaldırma niyetimizi kendi burjuva özgürlük, kültür, hukuk, vb. anlayışlarınızın kıstasına vurduğunuz sürece, bizimle dalaşmayı bırakınız. Bizzat kendi düşünceleriniz, kendi burjuva üretim ve burjuva mülkiyet koşullarınızın ürününden başka bir şey değildir, nasıl ki, hukukunuz, sınıfınızın herkes için bir yasa haline getirilmiş iradesinden, esas karakteri ve doğrultusu sınıfınızın varlığının iktisadi koşulları tarafından belirlenen bir iradesinden başka bir şey değilse.

Sizi, mevcut üretim biçiminden ve mülkiyet biçiminden -üretimin ilerlemesi sırasında ortaya çıkan ve yok olan tarihsel ilişkilerden- çıkan toplumsal biçimleri, doğanın ve usun ölümsüz yasalarına dönüştürmeye götüren bencil yanılgınız - bu yanılgıyı sizden önceki bütün egemen sınıflarla paylaşıyorsunuz. Antik mülkiyette açıkca gördüğünüz şeyi, feodal mülkiyet için kabul ettiğiniz şeyi, kendi burjuva mülkiyet biçiminiz için elbette kabul edemezsiniz. (...)

Komünist Manifesto (Sol Yayınları baskısı)

Komünist Manifesto 150 yaşında

Proleterler ve komünistler

K. MARKS- F. ENGELS

Komünistlerin bir tüm olarak proleterler karşısındaki tavrı nedir?

Komünistler, öteki işçi sınıfı partilerine karşı ayrı bir parti oluşturmazlar.

Tüm proletaryanın çıkarlarının dışında ayrı çıkarlara sahip değillerdir.

Proleter hareketi biçimlendirmek ve kalıba sokmak üzere kendilerine özgü hiç bir sekter ilke getirmezler.

Komünistler, öteki işçi sınıfı partilerinden yalnızca şunlarla ayrılırlar: 1. Farklı ülke proleterlerinin ulusal savaşımlarında, her türlü milliyetten bağımsız olarak, tüm proletaryanın ortak çıkarlarına işaret eder ve bunları öne sürerler. 2. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşımının geçmek zorunda olduğu çeşitli gelişme aşamalarında, her zaman ve her yerde, tüm hareketin çıkarlarını temsil ederler.

Komünistler, demek ki, bir yandan, pratik olarak, bütün ülkelerin işçi sınıfı partilerinin en ileri ve en kararlı kesimi, bütün ötekileri ileri iten kesimidirler; öte yandan ise, teorik olarak, proletaryanın büyük yığını üzerinde, hareket hattını, koşulları, ve proleter hareketin nihai genel sonuçlarını açıkça anlama üstünlüğüne sahiptirler.

Komünistlerin acil hedefleri, bütün öteki proleter partilerininkiyle aynıdır: proletaryanın bir sınıf olarak oluşması, burjuva egemenliğinin yıkılması, siyasal gücün proletarya tarafından ele geçirilmesi.

Komünistlerin vardıkları teorik sonuçlar, hiç bir biçimde, şu ya da keşfedilmiş düşüncelere ya da ilkelere dayandırılmamıştır.

Bunlar, yalnızca varolan bir sınıf savaşından, gözlerimizin önünde cereyan eden tarihsel bir hareketten doğan ilişkilerin genel ifadeleridir. Mevcut mülkiyet ilişkilerine son verilmesi, hiç de komünizmin ayırdedici bir özelliği değildir.

Geçmişteki bütün mülkiyet ilişkileri, tarihsel koşullardaki değişmeler sonucu, durmadan tarihsel değişmelere uğramışlardır.

Örneğin Fransız Devrimi, burjuva mülkiyetinin lehine, feodal mülkiyeti kaldırmıştır.

Komünizmin ayırdedici özelliği, genel olarak mülkiyetin kaldırılması değil, burjuva mülkiyetinin kaldırılmasıdır. Ama modern burjuva özel mülkiyet, ürünlerin üretilmesinin ve mülk edinilmesinin sınıf karşıtlığına, çoğunluğun azınlık tarafından sömürülmesine dayanan sisteminin nihai ve en tam ifadesidir.

Bu anlamda, komünistlerin teorisi tek bir tümcede özetlenebilir: Özel mülkiyetin kaldırılması.

Biz komünistler, insanın kendi emeğinin meyvesi olarak, kişisel mülk edinme hakkını kaldırmayı istemekle suçlandık; o mülkiyet ki, her türlü kişisel özgürlüğün, eylemin ve bağımsızlığın temeli olduğu iddia edilir.

Güçlükle elde edilmiş, bizzat edinilmiş, bizzat kazanılmış mülkiyet! Burjuva biçimden önceki bir mülkiyet biçimi olan küçük zanaatçı ve küçük köylü mülkiyetinden mi sözediyorsunuz? Bunu kaldırmaya gerek yok; sanayideki gelişme bunu zaten büyük ölçüde yoketmiştir ve hala da gün be gün yokediyor.

Yoksa modern burjuva özel mülkiyetten mi sözediyorsunuz?

İyi ama, ücretli emek, emekçi için herhangi bir mülkiyet yaratır mı? Asla. Bu, sermaye, yani ücretli emeği sömüren ve yeni sömürü için yeni bir ücretli emek arzı doğuran koşullar dışında çoğalamayan türden mülkiyet yaratır. Mülkiyet, mevcut biçimi içerisinde, sermaye ile ücretli emek karşıtlığına dayanır. Bu karşıtlığın iki yanını inceleyelim.

Kapitalist olmak, üretimde yalnızca salt kişisel değil, toplumsal bir konuma da sahip olmaktır. Sermaye kollektif bir üründür, ve ancak birçok üyenin birleşik eylemiyle, hatta son tahlilde, ancak toplumun tüm üyelerinin birleşik eylemiyle harekete geçirilebilir.

Demek ki, sermaye kişisel değil, toplumsal bir güçtür.

Şu halde, sermayeyi ortak mülkiyete, toplumun tüm üyelerinin mülkiyetine dönüştürmekle, kişisel mülkiyet toplumsal mülkiyete dönüştürülmüş olmaz. Değişen, yalnızca mülkiyetin toplumsal karakteridir. Mülkiyet, sınıf karakterini yitirir.

Şimdi de ücretli emeği alalım:

(Devamı s.23'de)